

Glasnik MIRA

Godište V. • Broj 11 • Međugorje • Studeni 2010. • Cijena 2,5 KM / 10kn

*Deseta obljetnica smrti
fra Slavka Barbarića*

Draga djeco!

Ovo vrijeme neka vam bude vrijeme molitve. Moj poziv želi vam biti, dječice, poziv da se odlučite slijediti put obraćenja, zato molite i tražite zagovor svih svetih. Neka vam oni budu primjer i poticaj i radost prema vječnom životu. Hvala vam što ste se odazvali momu pozivu.

25. listopada 2010.

Snimila Lidija Paris

Iz sadržaja

**Poruka za sadašnji trenutak
Ovo vrijeme neka vam bude vrijeme molitve i obraćenja!**

vlč. Adalbert Rebić

**Deseta obljetnica smrti
fra Slavka Barbarića**

Pišu:

fra M. Dragičević, fra P. Ljubičić, don M. Barbarić, sdb, fra I. Landeka, fra M. Šakota, s. L. Glavaš, fra M. Knezović i fra M. Stojić

**Iz života Crkve
Sveci su veliki dobročinitelji
čovječanstva**
Benedikt XVI.

**Meditacija
Smrt - otkriveni
smisao života**
s. Dominika Anić

**Odjeci u svijetu
Moje uspomene i dragi
doživljaji uz Gospino
svetište u Međugorju**
fra Rafael Lipovac

Promišljanje

Molitve koje život uči

Prisjetimo se gradnja katedrala u srednjem vijeku. Bilo je nepojmljivo ondašnjim načinom gradnje da isti naraštaj doživi i polaganje temelja i završetak gradnje zdanja. Gradnja se često protezala na stoljeća. Ali su ljudi imali viziju. Imali su snove. Imali su svoje projekte. Čovjek je planirao budućnost s Bogom, pravio planove s Bogom, računao s Bogom. Tako je i s nama danas: Opstat ćemo samo ako budemo molili i vjerovali! I polagali svoje planove i nade, svoje projekte u Boga. I s Bogom gradili.

fra Tomislav Pervan

Zaputimo li se u bilo koju katoličku knjižaru, pronaći ćemo široku ponudu i mnoštvo molitvenih priručnika, molitvenika, uobličjenih molitava, meditacija, molitvenih poticaja. Ima ih krasnih, lijepih, ima ih lijepih, pjesničkih, dubokomninih. Katoličkih i nekatoličkih. Je li pak moguće molitvu formulirati? Je li joj moguće dati oblik?

Promatrajući ljude ovdje u Međugorju vidimo da svatko moli na svoj način. Svatko ima svoju životnu potrebu, svatko se želi izraziti. Osobe pješače, hodočaste, dolaze sa svojim mukama, nevoljama, svojim biografijama, tragedijama. Sve su to veliki životni, *De profundis* - *Iz dubine vapijem k tebi, Gospodine. Gospodine, usliši glas moj!* Veliki i životni *De profundis!* To je Međugorje od samih početaka. Treba samo promatrati, snimati, gledati te prizore i fotografske snimke, gole i bose noge, žuljevite, krvava stopala, crna od asfalta, raspucala. I s njih iščitavati životne križeve, nedaće! Nitko nije ovdje iz objesti. Svakoga njegova muka sili na put, uči moliti. I onaj tko je bio daleko od Boga, suoči se sa situacijom kad mu jedino Bog može pomoći! Tu mnogo ne pomažu lijepe otisnute formulacije, nego krik, vapaj! Bože, Bože moj, zašto si me ostavio? Zašto se ne obazreš na moje molitve?

Dolaze ljudi sa svojim potrebama. Očekuju zadnju slamku spasa. Pa oni često i ne znaju ima li Boga. Tek tu kroz molitvu nauče, postanu svjesni da je Bog zbiljnost života.

GLASNIK MIRA | Utemeljitelj i nakladnik: Informativni centar MIR Međugorje | Glavni urednik: Krešimir Šego | Lektor i korektor: Dragan Naletilić | Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266 Međugorje, BiH | Tel.: 00 387 36 650 200; 653 327 | Faks: 00 387 36 651 300 | Služba pretplate: 00 387 36 653 342 | E-mail: glasnikmira@medjugorje.hr | Internet: www.medjugorje.hr
Grafičko oblikovanje: Shift, Mostar | Tisak: Fram-Ziral, Mostar | List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006. | Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 120 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 30 €, Švicarska 50 CHF, USA i Kanada 42 €, Južna Amerika 48 €, Australija 51 €

UPLATA PRETPLATE: Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352 | **Iz Hrvatske u HRK:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Societe generale - Splitska banka d.d., Broj računa: 2330003-5100201682 | **Iz Njemačke u eurima:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG, Kontonummer: 2155044 (za Glasnik mira), BLZ : 75090300 | **Iz Švicarske u CHF:** Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (za Glasnik mira), IBAN : CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2 | **Iz svih europskih zemalja u eurima:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG, Kontonummer: 2155044 (za Glasnik mira), BLZ : 75090300, BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044 | **Za sve valute iz drugih zemalja:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22, IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221

► Isus Krist je isklesano Božje lice među nama

S druge pak strane, naš Bog nije došao među nas ljude u sterilnim rukavicama da bi onda nad ljudima ili u svijetu izveo nekakvu operaciju kako to čine liječnici u bolnici. Ne. Došao je među nas, u našu bijedu i gubu, upustio se ukoštac sa svakom vrsti bolesti i nevolje, suočio se sa samom smrću. Takav je naš Bog, Bog u Isusu Kristu. Rekli bismo, nemoguć, neshvatljiv. Ali blizak, čovjekoljubac u Isusu Kristu. Isus Krist je isklesano Božje lice među nama! Isus nije u prvom redu ono što bismo mi ljudi od njega htjeli učiniti, religijski genij, utemeljitelj kršćanstva, izvanredna osoba, neponovljivi lik, osoba vrijedna našega udivljenja. Sve on to jest. Ali je on ponajprije osoba koja je pozivala da ga slijedimo u svemu, da se kao on oduševljavamo za Boga i Božje kraljevstvo u svijetu, da iza sebe ostavimo sve. Svima je poručio da, ako žele biti njegovi, moraju uzeti na sebe križ i slijediti ga. Subličiti se njemu u cjelokupnosti sudbine. Ne traži od nas nikakve genijalne poteze, nego egzistencijalne, životne odluke. Nije to stvar darovitosti, talenta, nego životna odluka, zadaća i poslanje.

Mnogi doživljavaju Boga kao nepravdu. Zašto ja, zašto upravo meni? Zašto je mene snašla ta muka i nevolja? Ta bolest? Tisuće pitanja postavljamo svakodnevno Bogu. Pojedinci misle da se život s njima samo poigrava, da ih sudbina progoni od malih nogu, a ne znaju zašto.

Isus nas stalno uči kako moramo Bogu pristupiti s punim povjerenjem, otvorena srca. On živi iz povjerenja i govori o povjerenju, ulijeva pouzdanje svojim. Ne smijemo sustati vjerovati i povjeravati se. Moliti, tražiti, kucati, biti uporni. Ne zaustavljati se na pola puta. Ne biti mlaki! Ne sustani od Boga tražiti sve, od njega očekivati sve! Svoje pravo, svoj život, svoju budućnost! Imaj snage i pouzdanja.

Isus ništa ne uljepšava

U evanđelju je Isus podignuo spomenik onoj udovici koja je tražila svoje pravo kod nepravde i bezbožna sudca. Spomenik – ne kameni ili mramorni, nego od riječi koje dolaze iz srca i od srca. Do kraja vremena, dokle se bude naviještala Radosna vijest, govorit će se i o onoj siromašnoj udovici pred nepravdom i bezbožnim sudcem. Ona se nije dala smesti! Nije sumnjala u pravedni ishod svoje stvari i parnice! Što bi se dogodilo da je sustala na prvome pokušaju? Ili nakon njih nekoliko? Ne, ona je uporno, danju i noću, dosađivala! To je postao sastavni dio njezina života!

Upravo to želi Isus od nas! Želi da nam molitva postane životni stil. Da postane nešto što svakodnevno prakticiramo. S čime ustajemo i liježemo, i obrnuto! I što bi bilo da nema ove slike u evanđeljima? Bili bismo siromašniji za sliku – usporedbu ili prisposobu – o molitvi. Ništa nije toliko neznčajno, a da to ne bismo povjerali Bogu. Ništa nije preteško, a da ne bismo od njega smjeli tražiti! Svakidašnje brige, misli, ali i teški životni problemi, obitelj, djeca, alkoholizam, grijeh! Isusova je osoba

jasni poziv na odlučnost, ustrajnost! Poziv baciti se u naručaj, u zagrljaj Oca. Odvažiti se pred njim istresti svoju dušu. Ohrabriti se i druge hrabriti!

Ne obećava Isus svojim ružičastu budućnost, mirne vode i tihu plovidbu morem ovoga svijeta. Sve se novo rađa kroz nevolju i muku, krv i suze, i Isus ništa ne uljepšava. Čekaju njih progoni, uvrjede, saslušavanja, mučenja, kušnje u vjeri. Sotona ne će mirovati. Zapravo je sukob počeo Isusovim javnim nastupom i trajat će do kraja svije-

Isus nas stalno uči kako moramo Bogu pristupiti s punim povjerenjem, otvorena srca. On živi iz povjerenja i govori o povjerenju, ulijeva pouzdanje svojim. Ne smijemo sustati vjerovati i povjeravati se.

ta i vremena. Tko će izdržati do kraja, pitaju se učenici, pitamo se i mi. Isus ulijeva pouzdanje i nadu: Nemajte straha. Vi ste izabrani Božji. Ne smijete dvojiti u Božju pomoć.

Isus ne želi od nas nikakvo polovičnjaštvo. Život je tvrda, okrutna i opora borba za opstanak. I u Isusovo su vrijeme bogataši bili bogatiji, siromasi siromašniji. Isus jasno kaže: Takav je život! Tako se moramo ponašati i pred Bogom. Ne će Bog nikakvih mlakonja, nego samo onih koji se do kraja u njega upuštaju i njemu prepuštaju. Upravo kao Bog prihvaća samo cjelovitost, ne polovičnjaštvo. Ne vrijedi ni pred Isusom ni pred Bogom: Nešto malo Bogu, nešto i na drugu stranu. Malo u crkvu ali više za provod, društvo, lov, disko ili gostionicu. Život nije nikakvo malko, ponešto, malo. Ili smo živi, ili smo mrtvi. Ili smo vjernici, ili nevjernici. Ili molitelji, ili nemolitelji. Isusova radi-

kalnost je bitno ozdraviteljska, terapijska, spasenjska, iscjeliteljska. On nas želi iscijeliti, učiniti čitavima. Jer samo radikalni put oslobađa i krči budućnost.

Molitelji su i danas jedina svjetska velesila

Upravo je minuo mjesec krunice. Suviše je nabrajati što je sve molitvama izmoljeno i isprošeno, što se sve molitvama postiglo u povijesti. Najočitiije bijaše za bitke kod Lepanta kad je 1571. Papa pozvao sav kršćanski svijet u srazu s osmanlijskom silom na molitvu krunice. Pet godina prije te bitke, sjetimo se, bijaše bitka kod Sigeta, gdje je Nikola Šubić Zrinski zaustavio najmoćnijega turskoga sultana Veličanstvenoga u njegovu pohodu na Beč. Opasnost je prijetila da cijela Europa padne pod tursku vlast. Kršćani su pobijedili nadmoćnu tursku silu zahva-

ljujući molitvama. Molitelji su i danas jedina svjetska velesila! Ne Amerika, ne oni koji imaju razorno oružje u ruci, nego oni koji s krunicom u ruci imaju Isusa i Mariju u srcu i na usnama! To nam Marija neprestance govori u Međugorju. Ona moli krunicu s viduocima u Fatimi, s Bernardicom u Lourdu, sama oblikuje molitvu učeći vidioce moliti: „O Isuse moj, oprosti nam naše grijeha, sačuvaj nas od paklenoga ognja i dovedi u raj sve duše, napose one kojima je najpotrebnije Tvoje milosrđe“. Dakle, nitko nije isključen od spasenja i smilovanja.

Iza nas je jedno strahovito samoubilačko stoljeće. Započelo krvavo sa svjetskim ratom ovdje na našim prostorima, završilo krvavo s još jednim ratom na ovim prostorima. Tko je od nas vjerovao u onako brzi slom i kraj komunizma? Ne vjerujem da je itko slutio da će se ona apokaliptička zvijer i neman onako brzo urušiti u sebe. Prisjetimo se da je blagopokojni papa Ivan Pavao II. proglasio god. 1986. Marijansku godinu, dao svijetu svoju encikliku o Mariji *Otkupiteljeva Majka*, nakon što je podario Crkvi tri enciklike o Presvetom Trojstvu. U svome apostolskom pismu uoči novoga tisućljeća izričito spominje kako se svi ti događaji oko pada željeznoga zastora i komunizma ne mogu povijesno ni racionalno shvatiti bez zahvata samoga Neba i Marije. Komunizam je nestao s pozornice svijeta bez oružja i ratnoga nasilja. Koliki su samo uporno vapijući molili da konačno stigne pravda na ovu zemlju! I domolili su slobodu vjere, slobodu da mogu mirno disati i razgovarati. Naraštaji su molili. Mnogi nisu doživjeli, ostavili su svoje živote u tamnicama i kazamatima. Ali pravda se dade sustići. Ona nije nedostižna. Nisu uzalud trpjeli i nosili svoj križ.

Nemoguće je imati istodobno sjetvu i žetvu. Treba proći vremena da ono što je posijano iznikne, sazrije i pretvori se u kruh. Prisjetimo se gradnja katedrala u srednjem vijeku. Bilo je nepojmljivo ondašnjim načinom gradnje da isti naraštaj doživi i polaganje temelja i završetak gradnje zdanja. Gradnja se često protezala na stoljeća. Ali su ljudi imali vizije! Imali su snove. Imali svoje projekte. Čovjek je planirao budućnost s Bogom, pravio planove s Bogom, računao s Bogom. Tako je i s nama danas: Opstat ćemo samo ako budemo molili i vjerovali! I polagali svoje planove i nade, svoje projekte u Boga. I s Bogom gradili. To je jasna poruka i pouka cijele Biblije! Naučimo tu lekciju iz Isusovih usta, ali i iz svoga života i svojih vlastitih potreba! Upravo u ovom mjesecu – studenom – kad se slavi kraj crkvene godine i pravi životna inventura.

Snimila Lidija Paris

Ovo vrijeme neka vam bude vrijeme molitve i obraćenja!

I ovaj put nam Gospa upućuje svoju uobičajenu poruku: obratite se, iskoriste svoje vrijeme kao vrijeme molitve, tražite zagovor svetih i neka vam oni budu poticaj i radost prema vječnome životu.

vlč. Adalbert Rebić

Vrijeme je stvarnost koja je svakom čovjeku jednako na raspolaganju. Svatko ima sedam dana u tjednu na raspolaganju, svakomu dan traje 24 sata, svakomu sat traje 60 minuta. Vrijeme je dar Božji i treba ga što je moguće bolje iskoristiti. Vremenom treba razumno raspolagati. Kažu, vrijeme je novac. Rekao bih, vrijeme je više nego novac. Vrijeme je vrjednije nego novac. Vrijeme je vrjednije od svih dragulja i bisera. Vrijeme život znači. Drago kamenje, dragulje i bisere može se s vremenom steći, ali protraćeno vrijeme ne može se više niti biserima kupiti. Vrijeme treba iskoristiti za molitvu, za dobra djela. Svaki čovjek može u svakom trenutku izvršiti više obveza. Samo onaj čovjek koji vremenu daje pravu mjeru i pravi smisao živi u pravom smislu riječi, živi korisno. Znanje, koje je ključ sadašnjem i budućem životu, može se steći samo optimalnim korištenjem vremena. Djela učenih ljudi i dobrih obrtnika plod su optimalnog korištenja vremena.

Vrijeme molitve

Vrijeme je milost. Nije uzalud na crkvenim tornjevima postavljena ura koja nas podsjeća da je vrijeme Božji dar i da ga trebamo valjano iskoristiti, podsjeća nas da je život kratak a smrt stalna. Biblijski Mudrac poručuje: „Što biva, već bijaše, i što će biti, već je bilo; a Bog

obnavlja što je prohujalo“ (Prop 3, 15). I sve ima, po njemu, „svoje doba i svaki posao pod nekom svojom vremenom: vrijeme rađanja i vrijeme umiranja; vrijeme sađenja i vrijeme čupanja posađenog... Vrijeme plača i vrijeme smijeha; vrijeme tugovanja i vrijeme plesanja... Vrijeme grljenja i vrijeme kad se ostavlja grljenje... Vrijeme šutnje i vrijeme govorenja. Vrijeme ljubljenja i vrijeme mržnje; vrijeme rata i vrijeme mira... Znam da nije druge sreće čovjeku osim da se veseli i čini dobro za svojega života“ (Prop 3, 1-13).

Nažalost, danas mnogi gube vrijeme trošeći ga na različite gluposti, besmislice... Ubijaju vrijeme, kako se veli, umjesto da ga iskoriste za korisne stvari.

Gospa nam poručuje: „Ovo vrijeme neka vam bude vrijeme molitve!“ Vrijeme molitve najbolje je iskorišteno vrijeme jer je iskorišteno za vječnost, za Boga, za zagrljaj Božji. U tom je smislu „Časoslov“ najbolja molitva jer ona, moljena u određeno doba dana, posvećuje vrijeme: čitanje Svetoga pisma ujutro ili poslije podne, jutarnja, časovi, večernja, poveljerna. Ona nije više povlastica samo klerika, redovnika i redovnica nego svega naroda Božjega. Zato se i zove „Časoslov naroda Božjega“.

Pozivajući nas na posvećivanje vremena molitvom, Gospa u tome slijedi primjer svojega Sina i njegova učenika svetoga Pavla. Isus

nas poziva: „Bdijte i molite da ne padnete u napast!“ (Mt 26, 41). Pavao nas pak poziva da molimo i da stalno molimo: „Bez prestanka se molite! U svemu zahvaljujte! Jer to je za vas volja Božja u Kristu Isusu“ (1 Sol 5, 17).

Slijediti put obraćenja

Gospa želi „da se odlučimo slijediti put obraćenja“. Uostalom, Isus nas već u svom nastupnom govoru, prema Markovu evanđelju, poziva na obraćenje: „Ispunilo se vrijeme, približilo se kraljevstvo Božje! Obratite se i vjerujte evanđelju!“ (Mk 1, 15).

Što to znači obratiti se? Nisu sva obraćenja od Boga nadahnuta. Ideolozi raznih struja također pozivaju na obraćenje. Ljudi su se u 20. stoljeću obraćali i na komunizam i na nacizam i na razne druge ideologije koje su zaludivale osobito mlade ljude. Pokušati druge obratiti može u nekih značiti bližnjima pomoći da pronađu smisao svojega života. A tko to može odlučiti koji je svjetonazor ispravan, koji je način življenja dobar? Jedin Bog, Stvoritelj svih stvari, svijeta i čovjeka! Jedino Stvoritelj čovjeku može dati obvezujući odgovor na pitanje o smislu života. On je stvorio čovjeka na svoju sliku i priliku i dao mu zapovijedi i zakone koje treba slijediti.

Bog nas želi obratiti. On nam daje „recepte“, zapovijedi i naredbe, po kojima valja živje-

ti. Pritom nam Bog obećava svoju pomoć da možemo njegove zapovijedi i naredbe u životu slijediti. Po svome Duhu Svetomu omogućuje nam „da odjenemo novoga čovjeka, po Bogu stvorena u pravednosti i svetosti istine“ (Ef 4, 24). Bog nas, dakle, želi promijeniti u našem duhu, promijeniti naše srce. Prorok Izaija jasno ističe potrebu ove promjene: „Tražite Jahvu dok se može naći, zovite ga dok je blizu! Neka bezbožnik put svoj ostavi, a zlikovac naume svoje. Neka se vrati Gospodu, koji će mu se smilovati, k Bogu našem jer je velikodušan u praštanju. Jer misli vaše nisu moje misli i puti moji nisu vaši puti, riječ je Gospodnja. Visoko je iznad zemlje nebo, tako su puti moji iznad vaših putova, i misli moje iznad vaših misli“ (Iz 55, 6-9).

Apostol Pavao spominje duhovnu moć koja je na obraćenike u Efezu u njihovu prijašnjem življenju utjecala: „I vi bijaste mrtvi zbog prijestupa i grijeha u kojima ste nekoć živjeli po Eonu ovoga svijeta, po Knezu vlasti zračenja, po tomu duhu koji sada djeluje u sinovima neposlušnima. Među njima smo i mi nekoć živjeli u požudama tijela svoga, udovoljavajući prohtjevima tijela i čudi, te po naravi bijasmo djeca gnjeva kao i drugi“ (Ef 2, 1-3).

Isus Krist došao je upravo zato k nama da nas izvuče iz tog stanja: „Ne treba zdravima liječnika, nego bolesnima! Ne dođoh zvati pravednike, nego grješnike!“ (Mk 2, 17). Biblija tumači kako nas Bog može duhovno izliječiti i izmijeniti naš nutarnji stav, to jest našu narav. Osim toga, Biblija nam objavljuje kako smo mi ljudi ranije bili pod utjecajem i vlašću Kneza ovoga svijeta i kako smo na kraju procesa obraćenja postali baštinici vječnoga života kao djeca Božja.

Daljnji bitan činilac je nedostatak Duha Svetoga kao dio naše ljudske naravi. Bez tog Duha ne možemo shvatiti Božju spoznaju niti svoje misli i osjećaje potpuno uskladiti s njegovom voljom. „Jer tko od ljudi zna što je u čovjeku osim duha čovječjega u njemu? Tako i što je u Bogu, nitko ne zna osim Duha Božjega. A mi, mi ne primismo duha svijeta, nego Duha koji je od Boga da znamo čime nas je obdario Bog“ (1 Kor 2, 11-12).

Naši nam roditelji mogu posredovati vrijedne pouke i načela, ali samo nam naš nebeski Otac može dati moć da se možemo oduzeti od zlom utjecaju društva i stvarno postati gospodar svojih sklonosti i osjećaja. Obraćenje je čudo za koje je potrebno izravno Božje sudjelovanje u našem životu. Proces obraćenja uvodi Bog tako da nam otvara smisao za razumijevanje Svetoga pisma. Kao sljedeći korak, on nam omogućuje promjenu u našem ponašanju ako samo pozitivno odgovaramo na njegovo djelovanje u našem životu i slijedimo njegovo duhovno vodstvo. Novo usmjerenje u našem življenju znači, dapače, da nam Bog

daruje svoju vlastitu narav: „Time smo obdareni dragocjenim, najvećim obećanjima da po njima postanete zajedničari božanske naravi umakavši pokvarenosti koja je u svijetu zbog požude“ (2 Pt 1, 4).

Što je onda obraćenje?

Obraćenje znači naš povratak Bogu. A povratak Bogu ujedno znači odmak od nečega što nas je od Boga odijelilo. A što nas je od Boga odijelilo? Grijeh! „Ne, nije ruka Jahvina prekratka da spasi, niti mu je uho otvrdnulo da ne bi čuo, nego su opačine vaše jaz otvorile između vas i Boga vašega. Vaši su grijesi lice njegovo zastrli, i on vas više ne sluša“, veli prorok Izaija (Iz 59, 1-2). Apostol Ivan ovom još dodaje: „Reknemo li da grijeha nemamo, sami sebe varamo i istine nema u nama“ (1 Iv 1, 8).

Obratiti se Bogu pretpostavlja da smo se odmakli od grijeha. Isus je Pavlu naložio da naviješta Radosnu vijest narodima, „k kojima te šaljem da im otvoriš oči pa se obrate od tame k svjetlosti, od vlasti Sotonine k Bogu te po vjeri u mene prime oproštenje grijeha i baštinu među posvećenima“ (Dj 26, 18). Ove Kristove riječi ocrtavaju proces obraćenja: svaki obraćenik mora napustiti Sotonin put i poći Božjim putem. Obraćenje, stoga, uključuje i opraštanje grijeha. Evo što je Petar mislio kad je svoje sunarodnjake zvao na obraćenje: „Pokajajte se dakle i obratite da se izbrišu grijesi vaši pa od Gospodina dođu vremena rashlade...“ (Dj 3, 19). Obraćenici se pokajanjem odvrćaju od grijeha i postaju službenici živoga Boga.

Upravo to želi postići Gospa, Isusova Majka, i od svih nas. Poslušajmo je! Isplati se!

Molite i tražite zagovor svih Svetih. Neka vam oni budu primjer i poticaj i radost prema vječnom životu!

Sveci su s nama udovi Kristova uskrsloga Tijela. Svi mi njemu pripadamo. „A vi ste tijelo Kristovo i, pojedinačno, udovi“ (1 Kor 12, 27). „...tako smo i mi, mnogi, jedno tijelo u Kristu, a pojedinci udovi jedan drugomu“ (Rim 12, 5). „...i govorite istinu jedan drugomu jer udovi smo jedni drugima“ (Ef 4, 25). Isto su tako kao mi i sveci dionici i udovi Kristova Tijela. Ovo dioništvo ili članstvo na Tijelu Kristovu ne prestaje smrću, u času kad se zemaljsko tijelo od duše rastaje. Naprotiv, ono vrijedi i dalje i vječno se produbljuje. „Tako dakle više niste tuđinci ni pridošlice, nego sugrađani svetih i ukućani Božji nazidani na temelju apostola i proroka, a zaglavni je kamen sam Krist Isus. U njemu je sva građevina povezana i raste u hram svet u Gospodinu. U njemu ste i vi ugrađeni u prebivalište Božje u Duhu“ (Ef 2, 20-22). „...obznaniš nam otajstvo svoje volje po dobrohotnom naumu svojem što ga prije u njemu zasnova da se provede punina vremena: uglaviti u Kristu sve – na nebesima i na zemlji“ (Ef 1, 10).

Sveci su živi u nebeskoj slavi: „Ja sam Bog Abrahamov, Bog Izakov i Bog Jakovljevi? Nije on Bog mrtvih, nego živih!“ (Mt 22, 32). Oni su i nadalje udovi otajstvenoga Tijela Kristova. Njihovo dioništvo na Tijelu Kristovu u nebeskoj je slavi potvrđeno i učvršćeno, jer su mnogi od njih još za zemaljskog života kao udovi mogli biti od Tijela Kristova odijeljeni. „Ja sam instinski trs, a Otac moj – vinogradar. Svaku lozu na meni koja ne donosi roda on siječe, a svaku koja rod donosi čisti da više roda donese... Ako tko ne ostane u meni, izbače ga kao lozu i usahne. Takve onda skupe i bace u oganj te gore“ (Iv 15, 2, 6).

Sveci koji su već stigli u nebesku slavu nisu više ugroženi takvim odijeljivanjem od Tijela Kristova. Oni za nas mole u skladu s često ponovljenom zapovijedi u Bibliji, da jedni za druge trebamo moliti. „Braćo, molite i za nas!“ (1 Sol 5, 25). „...i molite jedni za druge da ozdravite! Mnogo može žarka molitva pravednikova!“ (Jak 5, 16). Molitve svetaca za nas nisu ništa drugo nego ono što mi nazivamo „zagovor svetaca“. Misle li oni koji niječu zagovor svetaca da oni za nas u nebeskoj slavi ne mole? Ta i mi, u skladu s biblijskom zapovijedi, molimo jedni za druge. Kad bi te molitve bile beskorisne i neučinkovite, zašto bi nam ih onda Biblija višestruko preporučala? Zašto je rečeno: „Vidi li tko brata svojega gdje čini grijeh koji nije na smrt, neka ište i dat će mu život – onima koji čine grijeh što nije na smrt. Ima grijeh što je na smrt; za nj ne velim da moli“ (1 Iv 5, 16)?!

Moliti za druge znači ljubiti ih, znači stvarati zajedništvo i dioništvo u istom i jedinom Tijelu Kristovu. Ulaskom u nebesku slavu, ovo zajedništvo nije prekinuto nego se ondje potvrđuje, jača i ukorjenjuje. Tako se molitve umnažaju: oni mole za nas, mi molimo za njih. Sveci, a osobito Blažena Djevica, stalno za nas pred Bogom posređuju, mole i zagovaraju nas. A sveci uživaju posebno povjerenje u Boga i njihove molitve imaju silnu snagu i moć za nas. „Mnogo može žarka molitva pravednikova!“ (Jak 5, 16). Točno je tako sam Bog Abimeleku rekao za Abrahama: „Sada vrati čovjeku ženu njegovu; prorok je on; molit će se za tebe da ostaneš na životu“ (Post 20, 7). Prorok Samuel reče svome narodu: „A od mene neka je daleko da zgriješim Jahvi prestajući moliti za vas i upućivati vas na dobar i pošten put“ (1 Sam 12, 23). Takvih bismo biblijskih tekstova mogli još mnogo nabrojiti. Zaključimo tekstem iz poslanice Hebrejima koji svjedoči da nas sveci molitvama obogaćuju: „Zato i mi, okruženi tolikim oblakom svjedoka, odložimo svaki teret i grijeh koji nas sapinje te postojano trčimo u borbu koja je pred nama!“ (Heb 12, 1).

Na taj oblak svjedoka kojim smo okruženi i koji za nas mole misli Gospa kad nam preporuča da molimo i tražimo zagovor svetih.

Fra Slavko Barbarić

– život i djelo

Fra Slavko Barbarić umro je 24. studenoga 2000. u 15.30, između 13. i 14. postaje Križnoga puta na Križevcu. Njegovo srce, koje je nesebično ljubilo potrebite, prestalo je kucati u 54-oj godini fra Slavkova života nakon što je predmolio Križni put. No, njegovo iznimno djelo ostalo je živjeti u župi kojoj je darovao osamnaest godina života, među hodočasnicima koji hode stazama kojima je fra Slavko prošao nebrojeno puta, vodeći ih, s Marijom, njezinu Sinu Isusu. Sve što je započeo i utemeljio, nastavilo je snažno živjeti pa nimalo ne začuđuje što kod njegova groba na Kovačici, danomice, mole i oni koji ga za života nisu upoznali, ali jesu upoznali njegovo djelo, ponajprije brojne knjige koje svjedoče ljubav prema Gospi i Kristu.

U trenutcima nevjerice, kad je bolna vijest o fra Slavkovoju smrti munjevito obišla svijet, Kraljica Mira u svojoj je redovitoj poruci od 25. studenog kazala i riječi koje su ublažile boli srdaca: „Radujem se s vama i želim vam reći da se vaš brat Slavko rodio za nebo i da zagovara za vas.“

Tekstovi koje objavljujemo samo su mali znak zahvalnosti za sve što je neumorno činio kako bi Gospina poruka došla do svakoga srca, a tekst koji slijedi pročitao je na simpoziju organiziranom u okviru 7. dana fra Didaka Buntića u Gradnicima, održanom 8. listopada.

fra Mate Dragičević

Živimo vrlo užurbanim stilom života. Događaji jure jedni za drugima i svaka novina otiđe brzo u zaborav. Nažalost, to je slučaj i s nama ljudima. Stoga pozdravljam ideju našega fra Marinka Šakote da večeras posvetimo ovo vrijeme evociranju uspomena na našega suvremenog velikana, pok. fra Slavka Barbarića, koji se 24. studenoga 2000., dakle prije 10 godina, iz ove preselio u vječnu domovinu.

Meni je dodijeljeno da ukratko opišem njegov život i djelo. Pristupam ovome činu s punim poštovanjem, pijetetom i zahvalnošću prema pok. fra Slavku, ali i s osjećajem nedoraslosti da progovorim o osobi našega velikog bratra, molitelja, duhovnog pisca, humanitarca, ljubitelja malenih i potrebitih.

Životopis

Fra Slavko Barbarić rođen je 11. ožujka 1946. u obitelji Marka i Luce r. Stojić u Dragičini, župa Čerin. Osnovnu školu završio je u Čerinu, a klasičnu gimnaziju u Dubrovniku. Kao kandidat Hercegovačke franjevačke provincije oblači franjevački habit 14. srpnja 1965. i stupa u novicijat. Filozofsko-teološki studij započeo je u Visokom, nastavio god.

1968. na Neđarićima u Sarajevu, a završio i diplomirao u Schwazu (Tirol, Austrija).

Svečane redovničke zavjete položio je na La Verni (Italija) 17. rujna 1971., na blagdan Rana sv. Franje, koje je Franjo od Gospodina dobio upravo na La Verni.

Za svećenika je zaređen u Reutteu u Austriji 19. prosinca 1971. godine. Nakon redovna pastoralno djeluje u Frohnleitenu (Austrija), odakle pohađa teološki fakultet u Grazu i 1973. magistrira iz pastoralne teologije. U kolozu iste godine dolazi za kapelana u Čapljini, gdje djeluje pet godina, a onda odlazi na postdiplomski studij u Freiburg gdje je 1982. postigao doktorat iz područja religiozne pedagogije i titulu psihoterapeuta. Od 1982. do rujna 1984. djelovao je u Mostaru kao vjeroučitelj studenata i vrlo se zamjerio komunistima, koji su u njemu vidjeli veliku opasnost Oza sebe i svoju ideologiju. Ote im mladež. Za mlade je organizirao, uz redoviti vjeronauk, duhovne vježbe i obnove čas u Mostaru, čas u Bijelom Polju kod časnih sestara. Komunisti su škripali zubima, pratili svaku njegovu riječ i čekali trenutak da ga blokiraju u radu.

Zbog poznavanja glavnih europskih jezika i neizmjerne ljubavi prema majci Božjoj, još

Deseta obljetnica smrti fra Slavka Barbarića

dok je bio u Mostaru svaki je slobodni trenutak posvećivao radu s hodočasnicima u Međugorju.

Da ga zaštiti od komunističkog progona, uprava Provincije premješta ga službeno u Međugorje gdje ostaje do rujna 1985. godine. I tu smeta službenim strukturama, te ga se opet službeno premješta, ovaj put u Blagaj za župnog vikara gdje formalno ostaje od 1985. do rujna 1988. godine. Tijelom i na papiru je u Blagaju, ali duhom i srcem, a onda i tijelom, i nadalje u Međugorju u službi mnogobrojnih hodočasnika i svih potrebitih ljudi.

Od 1988. do 1991. pomoćnik je meštra novaka na Humcu gdje ujedno obnaša i službu župnog vikara. No i u to vrijeme najviše je u Međugorju među hodočasnicima, ali, zanimljivo, uvijek je stizao obaviti svoje dužnosti na Humcu.

Početak rata u Bosni i Hercegovini, kada većina starijih fratarata kao prognanici odlaze u Tučepu, pojavio se problem ispovjednika u Međugorju. Na usmeno odobrenje tadašnjeg provincijala, pok. fra Drage Tolja, fra Slavko preseljava u Međugorje i ostaje sve do svoje smrti, koja ga je zatekla u petak u 15.30 sati, 24. studenoga 2000., nakon obavljene molitve Križnog puta na povratku između 13. i 14. postaje na Križevcu.

Tko se krije iza ovih šturih osobnih podataka čovjeka koštunjava izgleda i tanjušna stasa, kakvog smo ga poznavali?

Bulldozer Božji, i to ona jedanaestica, slikovito govoreći. Kao takav vidio je brda iza zova za svoj posao: agresivni komunizam, hladni racionalizam, grubi konzumizam, beskrupulozni hedonizam, zavodljivi relativizam, bezglavi neoliberalizam, religiozni indiferentizam, nasrtljivi sekularizam i bezbroj drugih „izama“ u ovom takozvanom modernom, odnosno postmodernom svijetu. Svi ti „izmi“ su, naime, u ime čovjeka, ali zapravo razaraju čovjeka. Kroz njih čovjek postaje samo potrošni materijal za nečije interese. Dići svoj glas protiv njih i ići u konfrontaciju s njima kao pojedinac, značilo bi već unaprijed prihvatiti neuspjeh. No fra Slavko nije bio takav. On je znao gdje i koje će gorivo natočiti, što daje pravu snagu za jedan neviđeni angažman.

To gorivo je njegovo duboko uvjerenje: Isus je moj Bog, njemu se klanjam, za njega živim, on je moje sve! Moja snaga, moja pomoć. Samo njemu služim! Ali stalno pod okriljem i vodstvom nebeske Majke Marije: Per Mariam ad Jesum! Po Mariji k Isusu! U svojim svakidašnjim molitvama na Brdu ukazanja i Križevcu, nebrojenim klanjanjima Presvetom oltarskom sakramentu i Kristovu križu, razmišljanjima o Božjoj riječi i Gospini porukama, stjecao je božansku mudrost

za svoje neumorno svećeničko, duhovno, karitativno, rodoljubno, čovjekoljubno i bogoljubno djelovanje.

Ukratko iznosim njegovu spisateljsku djelatnost, koju je on iz svoga životnog djelovanja stavio na papir.

1. On agresivnom i surovom komunizmu suprotstavlja Kristov križ ljubavi i žrtve za čovjeka. Crvena zvijezda pade, a križ ostade. Penjući se bezbroj puta uz Križevac i razmatrajući Kristovu muku, akumulirao je tajnu Božje patnje za nas, te je iz svojih razmatranja napisao **Put križa. S Isusom i Marijom uz Golgotu prema uskrsnuću**. Preveden je na preko dvadeset jezika i postao molitvenik milijunima, ne samo kad se penju na Križevac, nego i kod kuće.

2. Hladnom racionalizmu, koji se uvukao i u strukturu teološkog studija i potisnuo duhovnost, suprotstavlja fra Slavko **teologiju srca**. Sam mi je pričao kako ga je potresao grafit na jednoj crkvi u Njemačkoj: **Probuđi se ti, hladna Crkvo!** U susretu s mnogim ljudima koji su bili uvjerenja da ih Crkva ne razumije, čitave ne prihvaća, nema osjećaja za njih, on je kao svećenik te Crkve i djelom i pisanom riječju pokazao da Crkva ima srce. Tako piše knjige: **Slavite Misu srcem, U školi ljubavi, Klanjajte se srcem mome Sinu, Slijedi me srcem, Molite zajedno radosna srca**.

I ove su knjige prevedene na preko dvadeset jezika i prodane u milijunima primjeraka.

3. **Grubom konzumizmu**, koji je razvio čitavu znanost kako u čovjeku probuditi potrebe za nečim što mu uopće nije potrebno, s namjerom da samo troši, te u tom trošenju i sebe potroši, fra Slavko suprotstavlja pisanu riječ u knjizi **Postite srcem**. Putem posta do jednostavnosti života, ali zadovoljnog života. Održao je bezbroj seminara **posta i molitve** za ljude različitih jezika, kultura i duhovnih profila. Za vrijeme seminara, nakon što bi sa sudionicima uronio u duboku meditativnu molitvu, i tako ih disponirao za post o kruhu i vodi, znao je smireno nekoliko puta ponoviti: **Kruh pijemo, a vodu jedemo!** To znači: polaganim žvakanjem posvijestiti sebi Božji temeljni dar hrane u kruhu i vodi. To je u sudionicima izmamljivo zahvalnost prema Bogu za te darove, iz čega proizlazi zadovoljstvo s malim i oslobađajuća skromnost.

4. **Beskrupuloznom hedonizmu**, koji potiče na uživanje i izivljavanje i tako doprinosi razaranju ljudskog dostojanstva (droga, alkoholizam, seksualna razvratnost), fra Slavko suprotstavlja pisanu riječ **Daj mi svoje ranjeno srce i Biseri ranjena srca**. Činjenica je da čovjek koji se upusti u hedonizam na kraju postane krhotina i razorena osoba, izranje-

Nastavak na 14. str. ►

Neumorni i uzorni fratar i blažena duša

Ovih dana, točnije 24. studenoga u 15.30 sati, navršava se 10 godina kako je fra Slavko zaklopio svoje blažene oči i preselio se u vječnost. Sa zahvalnošću ga se sjećamo i svakoga dana mislimo na njega. Teško nam je još uvijek shvatiti i prihvatiti da je njegovo dobro i milosrdno srce prestalo kućati. Bilo je to nakon završene pobožnosti Križnoga puta, kojega je svakoga petka – ako je bio u Međugorju – predvodio na Križevcu za župljane i hodočasnike. Osjetio je bolove. Sjeo je na kamen, ubrzo legao na zemlju, izgubio svijest i dušu predao Gospodinu, kojemu je tako neumorno 54 godine služio.

fra Petar Ljubičić

Ne trebamo se čuditi da je fra Slavko završio svoj ovozemaljski život za vrijeme Križnoga puta na Križevcu. On je dobro znao, i to uvijek zanosno propovijedao, da je Isus prvi posve svjesno i radosno prihvatio križ. I od tada je križ postao izvorom spasenja. On je znamen i jamstvo našega spasenja. Zar ima strašnijeg znaka od znaka križa? Opet, zar ima slađeg znaka od ovoga znaka? Ljudska ga je okrutnost izmislila. Svi grijesi svijeta, i naši grijesi, skovali su ga i istesali. Isus ga je prihvatio da za nas umre na njemu. Tako ga je učinio žrtvenikom ljubavi koja oživljuje, preporada, oslobađa, liječi i spašava... U križ je Zemlja ulila svu svoju patnju i grijeh, a Nebo svu svoju ljubav i milost. Fra Slavko je shvatio svu vrijednost križa i ono blago koje se u njemu krije. On je objeručke prihvatio svoj križ i strpljivo ga nosio. Tako je mogao i drugima otvarati oči duha da bi shvatili da se samo po križu i mucu ide ususret slavi, uskrsnuću i proslavi.

Ne smijemo se otimati križu i križevima koji nas prate u životu! Potrebno je samo moliti za snagu da prihvatimo svaki križ koji nam providnost pošalje.

Golema snaga u krhkom tijelu

Iznenadni, neočekivani fra Slavkov odlazak za sve nas, a pogotovo za hodočasnike, koji su ga poznavali diljem svijeta, bio je veliki šok. Mene je osobno ta tužna vijest zatekla u Njemačkoj. Upravo sam se vraćao iz župe u kojoj sam djelovao u kuću u kojoj smo zajedno stanovali. Subrat fra Stipe mi tužnim glasom govori da je u Međugorju umro jedan

fratar. Meni se odmah oteo uzdah, da nije fra Slavko. Fra Stipe me pogledao i upitao, otkuda ti to saznanje.

Onda se obojica prisjetismo kako nas je fra Slavko točno dva mjeseca prije svoje smrti posjetio u Blankenauu. Fra Slavko je svake jeseni imao misijsko putovanje po europskim zemljama. Zvale su ga različite molitvene skupine. Posjećivao je i Gospina svetišta i u njima držao duhovnu obnovu. Upravo se bio vratio iz Belgije i imao molitveni susret u prostranoj franjevačkoj crkvi u Fuldi, samo 15 km daleko od nas. Bio sam nazočan na slavlju i bio svjedokom svega onoga što se događalo u crkvi prepunoj vjernika, štovatelja Kraljice Mira.

Poslije molitvenoga susreta navratio je kod nas na kavu. Razgovarajući o svemu, a ponajviše o onome što se događa u Međugorju, gledajući fra Slavka kako je umoran i iscrpljen, rekao sam mu: „Fra Slavko, žao mi te je, ti si na izmaku svojih snaga. Ti radiš previše, nemaš uopće odmora. Tvoje krhko i umorno tijelo ne može sve te napore izdržati. Nemoj

Netko je dobro napisao da je fra Slavko mnogo molio i postio, a Gospu je ljubio djetinjom ljubavlju. To je zapravo bila i srž njegova života: molitvom i postom ljudske duše dovoditi Bogu po Mariji, Kraljici Mira.

više tako. Molim te, poslušaj me. Ostani ovdje namjesto mene, a ja ću poći u Međugorje. Lijepo se odmori, zaslužio si to. Istina je, ja ne poznajem toliko jezika koliko ti, znam da te ne mogu posve zamijeniti, ali pokušat ću. Ako me ne poslušas, ti ćeš ili zviznuti (= izgubiti pamet) ili u diku nebesku poći.“

On je samo odmahnuo rukom i rekao da ja uvijek tako govorim. Činjenica je da se moje malo proročanstvo ispunilo. Moram priznati da nisam bio potpuno svjestan onoga trenutka kad sam to izgovorio, da će to biti istina.

Poznajem fra Slavka još iz sjemenišnih dana. U Međugorju smo proveli zajedno više od deset godina. Pisati o fra Slavku znači pisati o izuzetno velikoj i nesvakidašnjoj osobi. Bio je dalekovidan, uporan, velikodušan, duhovan. Tješio je žalosne, krijevito umorne, rado isповijedao i pomagao svima. Neumoran je bio u govoru. Po nekoliko sati na različitim jezicima držao je u napetosti stotine i stotine hodočasnika.

Fra Slavko je bio fratar koji nije znao za umor, predah, odmor. Neumoran i predan u radu, nikad nije lijegao prije ponoći. Malo je spavao. Jedino je znao malo predahnuti i zastati kad bi ga jača gripa ili prehlada uhvatila. Nije bilo dana, a da se nije penjao na jedno od svetih brda – Brdo ukazanja ili Križevac. Ponekad bih ga pitao, pa zašto tako rano ustaješ i penješ se uz brda. Odgovorio bi, da ne može bez toga. To mu je davalo snage za cijeli dan. Postao je ovisan o tome.

Lijepo i potresno je o fra Slavku rekao tadašnji provincijal fra Tomislav Pervan u prigodi sprovoda: „Fra Slavko je imao srce koje se razdavalo, do kraja. I nije imao kada misliti

na sebe, na svoje zdravlje, na bolesti, nikad se nije tužio na bilo što da ga opterećuje, a ipak je bio krhka zdravlja, napose kad bi došle zime, gripe, razne upale, što se negativno odražavalo na njegov imunološki sustav. Od pustih poslova koje je preuzeo, koji su ga danomice iscrpljivali, nije znao pronaći za sebe odmora i tako je, noseći svoj križ, križ Međugorja već dvadesetu godinu, donio ga na svoj i naš Križevac i ondje podno Gospodinova križa ostavio svoj križ, da bi bio proslavljen u vječnosti.

Ovaj se njegov Križevac, na koji se redovito uspinjao, po svakakvu vremenu, zajedno s hodočasnici, da bi tu podno križa imali iskustvo Tabora, pretvorio u njegov Tabor: Kalvarija i Tabor, Križevac i Tabor pretopili su se u fra Slavka u ono što je bila Kalvarija za Isusa prema Ivanovu Evanđelju: Konačna proslava Sina Božjega. Kad budem uzdignut, sve ću privući k sebi... Oče, proslavio si ime moje... Križ kao konačna pobjeda, križ kome bijaše predznak Tabor. Gospodine, dobro nam je ovdje biti...

I Slavko je ostao ondje, podno onoga zavjetnoga križa, na Križevcu, noseći križeve svoje, neprojenih hodočasnika, križeve Međugorja, križeve svoga naroda, Crkve i ove Provincije. Preminuo je kao i njegov Gospodin. Ne na postelji ni u krevetu, ne okružen braćom ili najmilijima, nego pod križem, na hladnom kamenu hercegovačkome. Koliko ima u toj smrti simbolike?“

Duša i srce pokreta mira

Fra Slavka je oduševljavalo lik sv. Franje – sveca za kojega su govorili da je nanovo oživjeli Krist. Nitko nije tako volio Isusa i slijedio

ga kao Franjo. Jednostavno, on se prepustio Bogu i dopustio mu da on u njemu i preko njega izvodi svoja divna djela. Iako je Franjo davno živio, prije 800 godina, i danas je suvremen. Znao je to dobro fra Slavko i zato je zaista živio redovnički = franjevački, poput svetoga Franje.

Kao što je Franjo nalazio nadahnuća u osobi Isusa Krista, tako je i fra Slavko. Franjo je cvao pun radosne ljubavi prema Bogu. Uspio je pronaći svoju sreću i životnu radost u Spasitelju Isusu. Zovemo ga svecem radosti. Fra Slavko je znao da je tajna istinske radosti u onome: žrtvovati se i darivati, razdati sve druge izvore ljudskih radosti, užitaka, sebičnih zadovoljstava kako bismo postigli „ono jedino potrebno“, kako bismo poput Pavla bili svima sve, da bismo što više njih pridobili za Krista. Koje li sreće za onoga tko otkrije tu tajnu.

Zato je fra Slavko bio osvjedočeni i neumorni navjestitelj Radosne vijesti = Kristova Evanđelja. Izgarao je od želje da svi ljudi čuju poruku spasenja. Vrlo ga je bolio nemar i nehaj prema Bogu i Gospi, našoj nebeskoj Majci. Neumorno je radio držeći seminare posta i molitve, duhovne vježbe i obnove. Vodio je posebne godišnje susrete za svećenike i mlade, u provincijskoj kući „Domus pacis“.

Prokrstario je svijetom šireći Gospinu poruku mira i pomirenja. Bio je duša i srce pokreta mira koji se u Međugorju rodio prije 29 i pol godina. Nije se bojao žrtve. I zato se žrtvovao do kraja. Imao je veliko srce za sve, posebice za siromašne, ugrožene i mlade.

Nitko nije znao tako voljeti djecu kao fra Slavko. I maleni su voljeli njega: uvijek su oko njega bili i on ih je uvijek na neki način znao oko sebe okupiti – baš kao i Isus! Njegova psihoterapeutska izobrazba i odgoj omogućili su mu rad s ovisnicima o drogama u zajednici „Cenacolo“ koju je utemeljila s. Elvira i to poglavito u njihovoj kući u Međugorju „Campo della Vita“.

Zbog velikih stradanja u ratu utemeljio je i vodio ustanovu za odgoj i skrb Majčino selo u kojoj se nalaze djeca siročad, djeca iz razorenih obitelji, djevojake-majke, te nezbrinute osobe.

Pomoć dobročinitelja iz cijeloga svijeta trudio se usmjeriti i u dva fonda: „Fond dječih poginulih branitelja u Domovinskom ratu“ i „Fond prijatelji talenata“ – za pomoć mladim studentima.

Bio je osoba žarke i usrdne molitve. Prvo mjesto i sav prostor u njegovu srcu i životu imao je božanski Spasitelj Isus Krist. Njemu je ponizni i poniženi Krist bio sve. On je želio biti poznat samo po njemu i priznat samo kod njega. Zato se spremno odricao svega i nepodijeljena srca služio Bogu i hodo-

Fra Slavko je bio izuzetno velika i blažena duša, miljenik i ljubitelj Gospin. Krasile su ga sve krjeposti: ljubav i dobrotu, skromnost i poniznost, pobožnost i pravednost, potpuna predanost Bogu i posvemašnja vjernost u svemu. Srce mu bijaše čisto poput bistrog izvora. Tako je bio pravi uzor kršćanskoga života – dubokog pouzdanja i povjerenja u Boga. Lako je komunicirao s ljudima. Izgarao je od brige i skrbi za osobe u potrebi. Tko god ga je poznavao i s njim koju riječ progovorio, odmah ga je i zavolio.

časnicima. To je prva odlika blaženih i svetih duša.

Kad god je imao vremena, rado je pisao. Želio je i na taj način pomoći svima. Pisao je jednostavno, razumljivo i poučno. Njegove su knjige prevedene na dvadesetak jezika i tiskane u preko 20 milijuna primjeraka diljem svijeta. Objavljivao je članke u različitim revijama i časopisima.

Zahvaljujemo Bogu što smo ga imali, poznavali i s njim živjeli! Iako je tako brzo prošlo deset godina kako je iznenada otišao od nas, on nije umro, on živi zapravo po svemu onome što je radio. On se preselio u vječni stan da se odmori nakon teškoga i mukotrpnoga ovozemaljskoga putovanja. On nas sve čeka u blaženoj vječnosti zajedno s Kraljicom Mira i svim svetima, anđelima i našim dragim pokojnicima.

Dragi fra Slavko, Ti si dobro znao da za vjernika i živjeti i umirati znači vjerovati, tj. da osvjedočeni vjernik živi i umire vjerujući svome Spasitelju. Za Tebe je završeno vrijeme Križa, a nastupilo je vrijeme slave.

U koga si tako čvrsto vjerovao, i koga si čitava života navijestao, sada Ga gledaš.

U koga si se posve uzdao i drugima srcem i dušom pomagao, Njega sada posjeduješ.

Koga si žarko ljubio i za koga si danomice živio, ljubiš Ga sada ljubavlju vječnom!

Fra Slavkov se hod nije zaustavio

Don Mirko Barbarić, salezijanac, djetinjstvo je proživio s fra Slavkom. Prijateljstvo iz toga razdoblja nastavljeno je i poslije, unatoč tomu što su ih životni putovi vodili različitim smjerovima. O tom prijateljstvu don Mirko piše u povodu desete obljetnice fra Slavkove smrti.

don Mirko Barbarić, sdb

U meni u mojem životu žive mnogi dobri ljudi. Dolazili su i pridolazili, i pridolaze kroza sav moj život, prepoznavao sam ih kao blagoslov neba. Dotjecali su i sada dotječu i osjećam da je Gospodin ispisivao i ispisuje moj život njihovom ljubavlju, naše živote svojom ljubavlju. Toliko je dobrih ljudi koji su prošli i prolaze mojim životnim stazama. Za mnoge jasno pamtim kada, kako, gdje smo se upoznali i susreli. Kako su iskrsli očima moje duše. I zaista, Bog nas svednice blagoslivlja po ljudima! Dobrotom svojom prožima naše dane, sve što jesmo, i što smjeramo biti; strpljivo natapa zemlju naših susretanja, naših nadanja. Uistinu, mnogo sam dobrih, plemenitih, velikodušnih ljudi u životu susreo, mnogo dobra s njima i preko njih iskusio. Jedan od njih je – pogađate – i fra Slavko Barbarić.

Neka je blagoslovljen Bog koji nam je, koji mi je darovao fra Slavka. Koji je toliko postao dio moga bića da je mogao biti tako i toliko blizu koliko je mojoj duši u pojedinim trenucima bilo potrebno. Pamtim taj blagoslov koji još traje, spominjem ga se sa zahvalnošću.

Dok koračam Međugorjem, rodnom Dragičinom..., osjećam njegov korak, njegovu blizinu. Njegov se hod nije zaustavio. Hodao je uz nas, hodao je s nama. I danas ga prepoznajem/o po otisku koji je ostao iza njega. Ostalo je ono što je dušom upisano u moju dušu. Prisutnost njegove životne svjetlosti nije ni danas iščeznula. Ni ne će, niti može! Ona prebiva uz mene, u meni.

A tko bi prelistao životne stranice zajedno ispisane? Tim više što odsjevi njegova uzdignuća na Križevcu rađaju nova nadahnuća! Godine koje prolaze, a zapravo ne prolaze jer su u isto vrijeme i Prošlost i Sadašnjost i Budućnost! Pa zar nije fra Slavko dao svom vremenu i prostoru „ime i pečat koji ne dotravjavaju“?

Imali smo iste učitelje i fratre kojima smo ministrirali

A tko bi nabrojio sjećanja vezana za mjesto gdje su naša dječja stopala, bosa i razigrana, ostavila svoje zapise? U Drinima iznad sela, gdje smo se igrali skrivača, na ulici gdje smo igrali mašice i klisa ili „škole“, ili po Kulinu, vršinama kamo smo ekipno išli kupiti šu-

šan? A da i ne spominjem put do škole, do Čerina, i hladovinu ispod drinjina na Karadžinovcu, gdje smo uzimali daha za „uzastranu“ i gdje smo zadaće doradivali i ponavljali školsko gradivo. Zajedno sa „stojčanima“. Pa mi smo imali iste učitelje, iste fratre kojima smo ministrirali. I to još na latinskom jeziku! Učili plivati u „lokvu“, na „Smokinovcu“ i poljskim bunarima. Skrivajući se od roditelja koji su strjepili nad našim plivačkim „pothvatima“ u problematičnim „bazenima“. Nije ni čudo, jer bilo je i takvih gdje smo jedni druge spašavali iz kritičnih situacija. Sve su to misli koje zrcale i danas moju dušu.

Svaka ljepota i svaka dobrota zbiva se jedino u odnosima. Oni ih čine mogućima, uzbiljuju ih, prodahnjuju. Odnosi i okolnosti koje zblizavaju i dijele ljude ugasnu, mnogi odu da se nikada više ne vrate. No, čovjek se nikada ne može odijeliti od onoga, od onih koji su ušli u njegovo srce. A ima li što bolje nego li u svojoj duši, u imenima svojih – a tu je fra Slavko uvijek meni živ – prepoznati svoju dušu? Kako živo pamtim da je svaki njegov korak i u mislima i u prostoru i u vremenu i u govoru bio promišljen i odmjeren.

Silno obazriv. Svaki susret s njime bio je za mene blagoslov, priželjkivao sam da susreti budu češći, ali život je određivao drugačije.

Dok godine promiču, zadivljeno i još više zahvalno sve dublje proničem i čuvam sve svijetle tragove njegova boravka, njegova prolaska kroz moj život. Čuvam ih sa zahvalnošću i brižljivošću. Pogotovo kad je moja duša katkada ispitivala tlo pred sobom prije nego li će zakoraknuti. Da ne bi zakoraknula u krivo, u prazno i bez spoticanja, bez zastajkivanja – da prosljedi dalje na putu zvanja. A on je uvijek bio ne jedan nego više koraka – naprijed. On je duboko znao osjetiti i neprimjetni treptaj duše drugoga i mnogih njezinih znanih i neznanih dubina. I dozvati pozornost čovjekove duše i probuditi je, osnažiti svu čovječnost zapretanu u oklijevanja, mlakosti, nedoumice i nedosljednosti. U susretima s njime rađao se posve novi svijet. I sačuva li čovjek ovakve ljude u srcu, ono biva prostranije. Postaje snažnije i životnije.

Zar nisu mnogi iskusili, i ja među njima: kad je on govorio nije se moglo spavati. Njegove riječi pogađale su u srce, budile od sna. Osjećaš da je on iznutra slobodan i slobodan reći što osjeća. U ljudima koji u sebe sumnjaju budio je novo povjerenje, vjeru koja daje postojanost. Njegov bezazleni smijeh nije ostavljao mjesta zabrinutosti, a kamoli potištenosti. Njegove riječi, njegov život bili su mi uvijek pouzdana pouka, koja mi je pomagala da idem sigurna koraka.

Pouzdanost i odanost – vrijednosti koje su ga odlikovale

A jedno od dragocjenih dobara koje čovjek na svom putu rasta i samoostvarenja može iskusiti jest prijateljstvo. Od fra Slavka se moglo učiti otajstvo prijateljstva. I povjerenja. Pokazivao se odan i pouzdan. To su vrijednosti koje su ga odlikovale. Njegova sposobnost za prijateljstvo i povjerenje očitovala je zrelost čovjeka koji vodi u istinsku ljepotu druženja. Iz njega je zračila sigurnost i blagost, ali kad je trebalo i odlučnost. Mnogi su mu se povjeravali, ne samo u isповijedi. Ono što je rekao odisalo je mudrošću i širinom. Bio je s onu stranu svake uske dogmatike. U miru sa sobom i svojim životom, ukorijenjen u Bogu, i u Gospinoj školi, iskusio je tolike visine i dubine čovječstva i na sebi i na drugima. Poticao je životni mar i žar. Probleme je znao nazivati njihovim imenima. I kad je govorio istinu, to nije bilo ljuto i zajedljivo, iz njegovih se riječi čula mudrost koja poznaje okus života. Vjerovao je svom unutarnjem glasu više nego glasovima koji su ga ponekad izvana nadglasavali. Jednom riječju, volio je ljude, volio je Krista.

Svaka ljepota i svaka dobrota zbiva se jedino u odnosima. Oni ih čine mogućima, uzbiljuju ih, prodahnjuju. Odnosi i okolnosti koje zblizavaju i dijele ljude ugasnu, mnogi odu da se nikada više ne vrate. No, čovjek se nikada ne može odijeliti od onoga, od onih koji su ušli u njegovo srce.

Pristupao je ljudima. Radovao se susretima. Ponajviše, jer je ljudima htio naviještati poruku koja će ih odvesti do istinskog života, zauzimao se za njih, sa svom gorljivošću.

Ima ljudi poput fra Slavka – osloniti se na njih znači – ponekad – preživjeti. To mnogi priznaju, a i ja među njima. Oni su ispunjenje svijeta, istina o svijetu kakav bi mogao biti. Ruke tople, pouzdane... Osjećaš zahvalnost Svevišnjem zbog takvih, zbog toga što ima onih koji mogu i imaju što dodati ovoj zemlji i ovom čovjeku. I nije moguće zaboraviti vrijednosti, niti ljude koji su oblikovali čovjeka kroz dane koji su minuli. Zaborav ne može biti prirodno stanje duše (srca). U prirodi je duše da vjernošću svome hodu, da svojim antenama sabire. I uzdiže. Pamti. U ponekima koji nas pohode, prepoznajemo ih po tome što bez posebna truda uoče naše potrebe, naše sklonosti, naše ranjivosti i žed. Najskrovitija vrata naših duša za njih nisu bila tajna. Oni katkada posjeduju čak ključeve naših vrata koje smo mi zametnuli. Pa zar je u fra Slavku teško prepoznati proroka dosjetljivosti ljubavi i strpljivosti, proroka vedrine i blagosti, proroka zauzetosti, ustrajnosti za potrebe bližnjih, proroka koji je umio naš život izricati kao proroštva!!!

Na njegovu se grobu ne gase svijeće

A najmudrije čime me je fra Slavko obdario jest povjerenje. S njime sam mogao podijeliti bilo koje osobno pitanje... U prijateljstvo spada povjerenje i iskrenost, da se drugomu kaže sve ono što je na srcu. I sam je znao otvoriti svoje ljudsko srce. Učinio je to nekoliko mjeseci prije smrti, u Žepču,

kad je sa svojom ekipom iz Cenacola pohaodio ne samo Katolički školski centar „Don Bosco“ nego i druge škole u središnjoj Bosni, svjedočeći teška lutanja i iskustva ovisnika. U popodnevnim satima predaha od susreta s mladima, s djecom i roditeljima, kojih je taj dan bilo pet, našli smo se sami na balkonu našeg Centra kad mi je povjerio da ima zdravstvenih tegoba. Molio me da, kad dođem u Hercegovinu, zajedno odemo kod jednog liječnika kojeg sam osobno poznao i u kojega je on imao povjerenja. Nismo uspjeli taj dogovor ostvariti. Smrt je bila brža. I danas mi je žao zbog toga.

Od tada su protekle godine. Na njegovu se grobu ne gase svijeće. One neprestano gore. I danju i noću i uvečer kad se zamrača i kad se upale okolne svjetiljke. U to sam se osvjedočio i nedavno, malo prije ponoći, u danima „Mladifesta“ koji je on inicirao. Svijeće spokojno gore na hladnom grobu, koji nije ugasio fra Slavkovu toplinu. Uz grob zateknem uvijek molitvene duše – stoje ili kleče – prigrabuju se plamenovima svijeća kako bi im pridodali još koji plamen ljubavi, prigrabuju se kako bi im se i sami pridodali.

Znam i osjećam, vjerujem i nadam se, dragi fra Slavko, u onaj dan kad i ja uđem u Svjetlo istinsko, i kad ne budem gledao kroz zrcalo, u zagonetki, već licem u lice, bit ćeš ondje gdje se sreću zemnici i nebesnici. Ići ćeš susret vedar, kakav si bio i na zemlji, raširenih ruku, kojima si tolike velikodušno sretao i pomagao. I tvoj osmijeh bit će onaj osmijeh od nekada, drukčijeg ga ne mogu zamisliti. Tvoje će biće žariti ljubavlju kao što je i uvijek žarilo. Poći ćemo zajedno laganim korakom, tek će nam nedostajati Knežijansko dvorište, Čapljina, Dragičina, Mostar, Međugorje... gdje smo se sretali, kao da prolazimo našim zemnim putovima, putovima naše duše. Tada će – sve što smo bili i što jesmo, obasjavati lice Onoga koji je imao Srce ljubavi. Znam i osjećam, u onaj dan iskusit ću da su zemlja i nebo prostor istog Srca, Božanskog Srca. Živjeti nam je zajedno. Koje li sreće kada se Božja djeca sjedine u zajedništvu i pođu u susret Bogu ljubavi! Ocu po Imenu Njegova Sina Isusa, kad nas Očeva ljubav, Duh Sveti preobrazu i svu Isusu! Nama zemnicima valja se već ovdje, sada, radovati novom rođenju. Zar ne?

I zaključit ću. BLAGOSLOVLJENI BILI DOBRI LJUDI, BLAGOSLOVLJEN BOG KOJI VAS JE U ŽIVOT POZVAO. I NA PUT MOJ POSLAO. BLAGOSLOVLJEN BOG KOJI NAM I PO FRA SLAVKU – KOJI PRED NAMA IZNENADA ODE NA KRIŽEVCU – PORUČUJE DA JE „NAŠ SVRŠETAK VEĆI OD POČETKA“!

Otkad sam počeo upoznavati fra Slavka, mnogo sam lakše razumijevao Krista i evanđelje

Kad je prije deset godina umro fra Slavko Barbarić, osjećao sam veliku bol i prazninu u nutrini. Bio sam vrlo žalostan, jer sam ga mnogo volio. Tih dana plakao sam ne samo ja nego svi dobronamjerni ljudi, a posebno mnogi prijatelji Međugorja. Možda će se netko začuditi što ovo kažem, ali mislim da je i priroda tih dana pokazivala svoju žalost. Naime, kad je fra Slavko umro i kad je pokopan, tmurni oblaci, teški poput olova, bili su se spustili nad Međugorje, znakovito govoreći o boli i tjeskobi koja se bila spustila u naše duše.

fra Marinko Šakota

Iz nutrine mi je naviralo pitanje: zašto je fra Slavko umro? Ostao sam bez učitelja i prijatelja. Komu ću se odsad moći povjeriti? Neka bol, povezana sa strahom i svojevrsnim beznađem, kao teret opterećavala je moje srce i ispunjala ga tminom. Nisam bio ljut na Boga, jer sam kao svećenik shvaćao da se mora i umrijeti, ali sam se bojao kako dalje. Kako ću dalje ja i, još teže pitanje – kako će dalje Međugorje?

Unutarnja pitanja

Jednom, otprilike godinu dana nakon fra Slavkove smrti, stvari su mi se, kao u vodi zamućenoj nakon ubačenog kamena, ipak počele bistrirati. Naime, dok sam čitao šesnaesto poglavlje Ivanova Evanđelja, pozornost su mi privukle Isusove riječi učenicima uoči njegova odlaska k Ocu: „... bolje je za vas da ja odem: jer ako ne odem, Branitelj ne će doći k vama; ako pak odem, poslat ću ga k vama“ (Iv 16, 7). Shvatio sam: Isus je najprije morao otići od učenika, da bi k njima došao. Morao je nestati ispred njihovih tjelesnih očiju i njihova načina gledanja kako bi ga nakon toga mogli vidjeti iz drukčije perspektive. Taj je rastanak za učenike bio pravo umiranje, doživljaj boli, ali i nužan čin.

Samo su tako bili prisiljeni iz svojih ruku ispuštiti „svoga Isusa“, svoje predodžbe o njemu, kako bi im Duh Sveti pomogao shvatiti i prihvatiti Isusa Krista. Isus je morao umrijeti ne samo na križu i uskrsnuti ne samo iz groba, nego i u srcima svojih učenika kako bi počeli živjeti po njegovoj volji.

Ti Ivanovi redci poput svjetla pali su na fra Slavkovu smrt i na njegov nenadani odlazak. Shvatio sam: fra Slavko je od nas morao otići kako bi k nama mogao doći. I njegov odlazak i naše spoznavanje dogodili su se iznenada. Kao što nas je nenadano napustio, tako smo mi iznenada, vrlo brzo shvatili tko je on zapravo bio i što je sve činio. Dok je bio živ, mnogi su ga gledali, ali ga nisu vidjeli. Tek nakon njegove smrti, mnogima su se otvorile oči i zapanjili su se: pa među nama je bio velikan! Među nama je bio svet čovjek! Ja sam ga gledao, s njim pričao, a nisam ga prepoznao!

Uzor i nadahnuće na mom duhovnom putu

Bilo mi je jasno da još uvijek nisam bio prihvatio fra Slavkovu smrt. A jedna misao, zapravo ukor, zaprepastila me: „Zašto si sebičan? Ti bi htio da fra Slavko vječno živi i da

bude tvoj kolac uz koji ćeš uvijek biti privezan! Moraš početi odrastati! Moraš se osloboditi! Moraš očvrstnuti! On je tri života proživio! Zar ti sve to što je učinio još uvijek nije dovoljno?“

Taj nutarnji ukor (zašto si sebičan?) otriježnio me je tako da sam pustio fra Slavka i prihvatio njegovu smrt. Otada mi je postao bliži nego prije. Postao je uzor i nadahnuće na mom duhovnom putu. I do tada je on bio moj učitelj, ali otada s velikom razlikom. U tom sam trenutku shvatio da trebam učiti od njega kako bih i sam mogao biti učitelj drugima. On je svoje učinio. On je svoje zada-

će ispunio i završio. Sada ja trebam nastaviti i ići njegovim putom. Dosta je on i meni i mnogima bio potpora. Odsada ja trebam biti potpora drugima.

A zašto je fra Slavko nadahnuće? Zašto je uzor u duhovnosti?

Mnogo je razloga, ali navest ću one koje smatram najvažnijima.

Mnogo je radio na sebi

Po meni, fra Slavka je u prvom redu krasila savršenost mjere, doziranost u svemu. Ne želim time reći da je bio bez pogreške, nego da je umio uskladiti sve što je govo-

rio i radio. Ovo „uskладiti“ ne odnosi se na sklad radi vanjštine, posebno ne radi ljudi i ljudskih normi ponašanja, nego na usklađenost njegove osobe (nutrine i vanjštine) s istinom i s dobrom, s onim što je ispravno, što treba biti i što se treba reći. Kod nje ga nije bilo ili-ili, nego i-i. Niti je samo molio niti samo radio, nego i jedno i drugo. U svemu tome ništa pretjerano, ali i ništa premalo. Uspijevao je biti tamo gdje treba i onoliko koliko treba. Znao je stvari i ljude staviti na mjesto gdje pripadaju. Imao je mjeru za vrijeme komu i koliko komu pripada. Umio je doći među ljude, biti s njima, ali i napustiti ih kad treba. Od ljudi nije bio ni distanciran niti preblizu njima. Volio je ljude i želio svakomu dobro, ali uvijek svakomu dajući potpunu slobodu. Pun ljubavi, ali bez pretjerane sentimentalnosti. I blag i po potrebi grub. Svakomu na usluzi, a opet ničiji, potpuno slobodan. Pomagao je, ali ne da se o tome „trubi“. Imao je svoje mišljenje, ali ga nikomu nije nametao. O ukusima i različitim mišljenjima nije diskutirao. Bio je ozbiljan, ali je znao i za šalu. Spreman svakoga saslušati, ali i prekinuti, pomažući osobi da s nebitnih i nepotrebnih priča prijeđe na bit stvari. Onima koji su tražili savjet, davao je samo smjer, nikada gotova rješenja, ostavljajući im prostora da sami razmišljaju i sami dođu do rješenja. Posvuda nazočan, ali nigdje ga se nije primjećivalo. Vodio je molitvene programe (krunicu, klanjanja, seminare...), ali nitko nije dobio dojam da je on tu bitan. Mnogo je molio i postio, ali nikad o tome nije govorio niti dao da se govori. Bio je skroman, ali ne lažno. Nije se nametao, ali ni skrivao. Nikad nije stavljao sebe u prvi plan nego uvijek programe, sadržaje. Kad je govorio ili pisao, uvijek je to činio s ciljem da se ne misli na autora nego da riječ dopre do čitatelja i slušatelja. Nije volio formalnosti, posebno ako su kružile oko nebitnog ili bile jalove, ali sve što je radio, pa bilo i vrlo nezatno, činio je s mnogo ljubavi i dostojanstva. Svakoga je primao za suradnika, ali je mogao i bez ikoga. Svakomu je davao prigodu, uz rizik da bude i izigran. Radije je trpio u sebi nego da drugi trpe zbog njega. Mnogo je i neprestano radio na sebi i rastao, ali uvijek u tajnosti.

Čitav svoj život darivao je drugima

Iz današnje perspektive njegov život i njegova osoba čine nam se ponekad kao san, kao nestvarni. Zapravo, u nekom smislu to i jest istina; mnogi od nas živjeli su s njim – ali kao sanjajući.

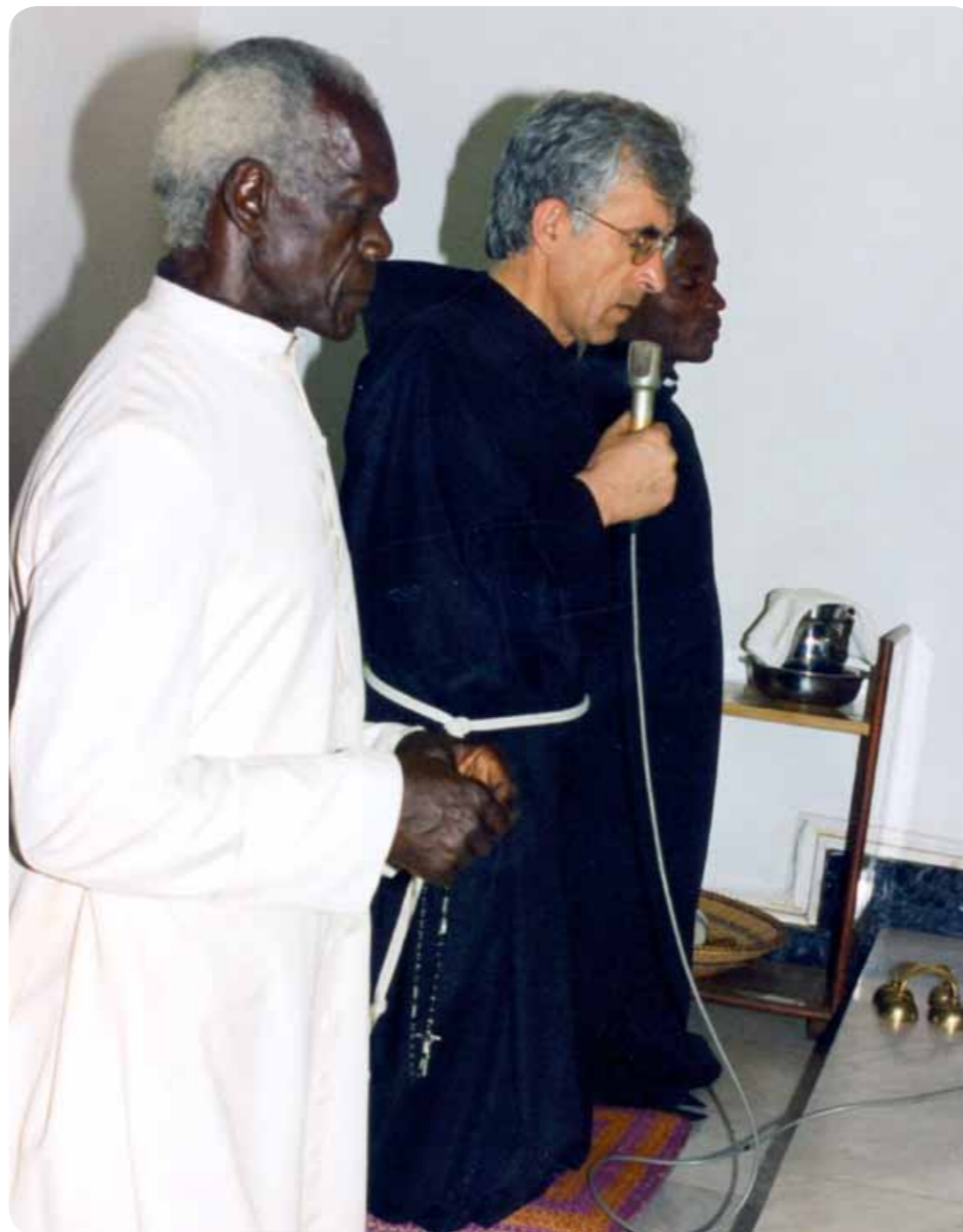
Spomenuo sam da fra Slavka mnogi ljudi za njegova života nisu prepoznali kao vri-

Umio je doći među ljude, biti s njima, ali i napustiti ih kad treba. Od ljudi nije bio ni distanciran niti preblizu njima. Volio je ljude i želio svakomu dobro, ali uvijek svakomu dajući potpunu slobodu.

jednost. Istine radi, moram reći da sam do 1995. i ja bio jedan od takvih. Zbilja, njegova prejednostavna figura, riječi i sve što je činio, dotada me nisu nimalo privlačile. No, spomenute godine, kad sam se nalazio u krizi (pred đakonsko ređenje), jedna me osoba uputila upravo fra Slavku. Prvi susret s njim, u župnoj crkvi u Međugorju, s desne strane pokraj ispovjedaonice, odmah mi je otvorio oči i natjerao me da iz ruku ispustim svoju sliku o fra Slavku i upoznam pravog fra Slavka. Kad me ugledao, nasmijao se i zagrlio me. Kad razmišljam o Milosrdnom Ocu o kojemu Isus govori, odmah mi pred oči dođe ta scena. Iako sam u traženju izlaza iz svoje „magle“ i „noći“ možda bio načinio i neke pogrešne korake, a za što je on sigurno znao, u njega nije bilo nijednog pitanja, a kamoli osude ili prijekora. Slutio sam da mu u tom trenutku ništa drugo nije bilo bitno doli to da se raduje što me vidi, što sam tu. Taj njegov pristup, tako jednostavan, ali tako srdačan, pun ljubavi, ali opet bez mnogo riječi (mudrovanja) i neke pretjerane sentimentalnosti (sve nekako zdravo, u pravoj mjeri), učinio je na mene duboki dojam. U trenutku sam spoznao da sam na pravoj adresi i da se u tom čovjeku krije nešto posebno.

Od tada pa do smrti nastojao sam otkrivati tu fra Slavkovu posebnost. I shvatio sam da je poseban upravo stoga što ne živi za sebe. Čitav svoj život darivao je drugima. Svrha svega što je činio u razvijanju svojih talenata (sazrijevanje osobnosti, razvijeni duhovni život, učenje jezika, dodatni studiji...) bila je vlastito osposobljavanje kako bi što više i što kvalitetnije mogao biti na usluzi i od pomoći drugima. Moram priznati: otkad sam počeo upoznavati fra Slavka, mnogo sam lakše razumijevao Krista i evanđelje. Zbilja, boljeg prijevoda i tumačenja evanđelja nigdje nisam pronašao.

Prošlo je deset godina od fra Slavkove smrti. Koliko nam još treba da ga shvatimo?

Pogled mu je k vrhuncima težio

Što to čovjeka k vrhuncima vuče da im odoljeti ne može, znali su se poneki zapitati dok je fra Slavko svakodnevno hitio prema brdu Gospinih ukazanja ili na brdo Križevac. Na tim brdima, na uzvisini, u osami, moglo ga se redovito vidjeti... Tihim koracima s krunicom u ruci, sa zrakama tek probuđenog sunca započinjao je novi dan. To mu je, očito, otvaralo pogled na nove obzore jer je znao govoriti: ljudi koji prespavaju rane jutarnje sate ne znaju kako sunce izlazi. On je dobro znao kako sunce izlazi. Njegova je budnost u svemu bila vidljiva. Osluškiavao je riječi našega Gospodina koji ljudima nije dopuštao da ih obuzme pospanost: „Bdijte i molite da ne padnete u napast“.

s. Lidija Glavaš

Njegove su misli nosile dubine srca koje često nisu bile jasne i prihvatljive ni onima koji su mislili da ga poznaju. A on se vraćao umiven, ozaren jutarnjom rosom i osnažen u pothvatima koji su se nazirali na „cvijetnjaku“ ovoga kraja. Razumijevali smo da je na brdima u molitvi dobivao odgovore i upute na svoja pitanja i duboka razmišljanja.

Odmah poslije „umivanja“ na brdima molitve u radosti je slavio svetu Misu sa svo-

jom subraćom u župnoj crkvi. Vraćao nam je misli na Zdenac svetosti ponavljajući riječi svoga Učitelja: „Uzмите i jedite od ovoga svi... Uzмите i pijte... ovo je kalež moje krvi novoga i vječnog saveza...“ Gozbenom stolu redovito su nazočili i oni koji su pred njim izlivali svoje noćne more zbog raznih ovisnosti, a on smiren, nasmijan, pun duha, stajao je među njima i upućivao ih u dan koji je pred njima. Tako bijaše redovito poslije jutarnje svete Mise.

Djeca – fra Slavkova posebna briga

Ah, kako je tek odsjaj njegove nutrine obasjavao djecu koja su izgubila roditeljski zagrljaj! Njihove žalosne oči i izgubljeni koraci duboko su potresali njegovo srce. Jednostavno mu nisu dali mira. Počeo je razmišljati kako ih skupiti pod siguran krov gdje će im se uz neizmjeran trud pomoći da se ponovno začuju njihovi veseli glasovi, njihova razigranost i smijeh. Fra Slavko je bio čovjek razmišljanja, premišljanja i kad bi mu se po-

javili obrisi ostvarenja, njegova odlučnost dobivala je veliku snagu. Ali on je dobre namjere i ideje dijelio s drugima, posebno s onima koji su imali u srcu osluh za najpotrebnije. I zaista, uz veliku podršku dobrih ljudi iz bližega i daljega svijeta koji su prepoznali u tom naumu ostvarenje Isusovih riječi „tko ne primi ovo malo dijete mene ne prima“, sagradio je nekoliko kuća za svu tu djecu. Zajedno sa sestrama franjevkama mostarske provincije djeca su započela jedan novi život u tim kućama. I brat Slavko silno je želio da Majka, Kraljica Mira, nad njima bdije, da to zapravo bude oaza njezine posebne ljubavi, da to bude njezino selo, da to bude, kako ga je i prozvao, Majčino selo.

Djeca su živo u svakom trenutku osjećala brata Slavka. Istinite su njihove riječi koje su izgovorili na ispraćaju pokraj njegova odra: „Hvala, fra Slavko, što si imao zamisao osnovati Majčino selo, hvala jer se nisi bojao prihvatiti nas tako različite. Hvala jer si nas učio hrabrosti u životu dajući nam na Podbrdu da predmolimo desetke dok smo još molitve sricali. Hvala ti, jer smo i mi vidjeli da igračke imaju boje, da je Nutella slatka i da je za klackalicu potrebno dvoje. Hvala, što smo i mi za prvu pričest s drugom djecom u bijele haljine obući se mogli. Hvala što si nas naučio kako se Gospa voli i Bog moli, hvala jer smo unatoč svemu i mi otkrili što znači riječ ljubav. I kao što je bio dovoljan trenutak smrtni da nam te ugrabi, tako je malo bilo potrebno da spoznamo tvoju ljubav i žrtvu. Znamo od sada, svaki papirić bačen pokraj puta, svaka naša loša ocjena, svaki naš neposluš teti bit će uvrjeda njima. Zato ovim nadgrobnim slovom ispisujemo zavjet vjernosti tvojoj riječi i tvome djelu.“ Tako, maleni iz Majčina sela koji su živjeli s fra Slavkom. Uistinu, veliki su ljudi oni koji imaju srce za maloga čovjeka, za najmanjega među nama. Kakav bi svijet bio da ih nema takvih.

U srcu Majčina sela, uz ove kuće smjestio je fra Slavko i dječji vrtić „Sveta Mala Terezija“, koji je od početka okupljao oko 150 mališana ovoga mjesta. Bila je to jedna velika građevina dječjeg prijateljstva i ljubavi za sve. Znao je brat Slavko da za djecu nema granica, da se ona osjećaju zajedno dobro, da ona koja dolaze iz toplog roditeljskog doma unose toplinu u srca onih koja, nažalost, ne naslanjaju svoju glavu na majčine grudi. Gradila su se

prijateljstva, i roditelji iz samoga mjesta s posebnim su osjećajem gledali na djecu iz Gospina sela i davali im podršku.

Odgovornice ovoga vrtića i danas se živo sjećaju kako je fra Slavko pomno pratio i cijenio njihov rad s djecom. Spomenut će rado Slavkovu dosjetljivost za svaku od njih. Sa svojih čestih putovanja nerijetko bi im donosio neku sitnicu kao znak da je na njih mislio. Neke od njih i danas čuvaju te male „bisere“.

Svakako, fra Slavko živi u zajednicama momaka i žena s raznim poteškoćama i ovisnostima. Naglašavao je da je Gospa Majka svih i da svakomu pruža svoju ljubav i da u Gospinu selu – Majčinom selu treba biti mjesta za sve. Uz njegovo svesrdno zalaganje i podršku dobrih ljudi da se stvore uvjeti za njihov život, te zajednice i danas imaju širom otvorena vrata onima koji traže pomoć.

Oni koji su se družili s fra Slavkom dobro znaju da je u njegovu okružju svatko dobro došao. Pa bilo to dijete, bio to mladić i djevojka sa svojim nesnalaženjima, ili ona starica koja sa štapom hodi, bolesnik koji traži lijek duši i tijelu... i svatko se dobro osjećao. Imao si dojam da si samo ti važan, da si ti jedini kojega on sluša, premda si okružen drugima. On ti je svojim osmijehom, svojim spontanom pogledom, dodirnom ruke po tvom ramenu dao do znanja da te vidi i čuje. Tako se vješto, u pravi čas, znao ubaciti u tvoj razgovor i reći ti ono što ti baš tada treba. Kada je trebalo nekoga upozoriti nije se ustručavao, ali njegova opomena, upozorenje ili ukor bio je prožet ljubavlju i uvijek s objašnjenjem. I sam je često primao ukore, kad je trebalo i kad za to uistinu nije bilo nikakva razloga. Ali redovito je ostajao postojan, uravnotežen, u svakoj situaciji tražeći oslon na Majku, dragu Gospu. On je bio njezino oruđe, plamen njezinih poruka i ljubavi prema ovom svijetu. U ove dane jedan čovjek, koji je fra Slavka poznao, reče mi o njemu samo dvije rečenice: „Slavko je bio Međugorje. Živio je sve ono što je govorio o Gospinim porukama: post, molitvu, obraćenje.“ Uostalom, to će isto, deset godina poslije njegove smrti, reći i brojni hodočasnici koji su se duhovno s njim susretali. I dok danas razmišljam o fra Slavkovu životu i djelovanju, naviru mi Apostolove riječi na njegovu odlasku prema vječnosti: „Dobar sam boj bio, trku završio, vjeru sačuvao.“

Listopad u slici
Snimila Lidija Paris

Kateheza pape Benedikta XVI. na općoj audijenciji
Srijeda, 15. rujna 2010.

Sveci su veliki dobročinitelji čovječanstva

Draga braćo i sestre, jedna od najomiljenijih svetica nedvojbeno jest Klara Asiška, koja je živjela u 13. stoljeću, te je suvremenica svetoga Franje. Njezino nam svjedočanstvo pokazuje koliko Crkva duguje hrabrim i vjerom bogatim ženama, kadrima dati presudni poticaj za obnovu Crkve.

Tko je bila Klara Asiška? Da bismo odgovorili na to pitanje, posjedujemo sigurne izvore: ne samo stare životopise, poput onoga Tome Čelanskoga, nego također i dokumente iz procesa za proglašenje svetim koje je pokrenuo papa svega nekoliko mjeseci nakon Klarine smrti i koji sadrži svjedočanstva onih koji su dugo živjeli uz nju.

Klara je rođena 1193. i pripadala je aristokratskoj i bogatoj obitelji. Odrekla se plemstva i bogatstva kako bi živjela u poniznosti i siromaštvu, prihvaćajući oblik života koji je predlagao Franjo Asiški. Premda su njezini roditelji, u skladu s tadašnjim običajima, planirali brak s nekom istaknutom ličnošću, Klara je u 18. godini odvažnim činom nadahnut dubokom željom slijediti Krista i divljenjem Franji, napustila svoj očinski dom i, u pratnji svoje prijateljice, Bone iz Guelfuccia, potajno otišla manjoj braći koja su boravila u crkvi Porcijunkuli. Bila je Cvjetnica navečer 1211. godine. U dirljivom ozračju obavljena je veoma simbolična gesta: dok su njegovi drugovi držali u rukama zapaljene baklje, Franjo joj je odrezao kosu i Klara je obukla pokornički habit od grubog sukna. Od toga je trenutka postala Kristova, ponizna i siromašna, djevica zaručnica i Njemu se potpuno posvetila. *Poput Klare i njezinih družica, bezbrojne je žene tijekom povijesti očarala ljubav prema Kristu koji, u ljepoti svoje božanske osobe, ispunjava njihovo srce.* A čitava Crkva, posredstvom mističnog zaručničkog poziva posvećenih djevičica, poprma onaj izgled kakav će zauvijek imati: lijepa i čista Kristova zaručnica.

U jednom od četiri pisma koje je Klara poslala svetoj Janji Praškoj, kćeri češkoga kralja, koja je htjela poći njezinim stopama, govori o Kristu, svojem ljubljenu zaručniku i pritom se služi tipičnim zaručničkim izrazima, koji mogu začuditi, ali koji diraju u srce: „Kada ga ljubite, čisti ste, kada ga dotaknete još ste čišći, kada dopustite da vas

posjeduje ostajete djevicom. Njegova je snaga snažnija, njegova velikodušnost uzvišenija, njegov izgled najljepši, ljubav najmilija i svaka milost ugodnija. Sada ste se već stisnuli u njegov zagrljaj, koji je uresio vaše grudi dragocjenim kamenjem... i okrunio vas zlatnom krunom u koju je urezan znak svetosti.“

Klara je, poglavito na početku svojega vjerskog iskustva, imala u Franji Asiškom ne samo učitelja čije je učenje trebalo slijediti, već također prijatelja i brata. Prijateljstvo između to dvoje svetaca predstavlja veoma lijep i važan vidik. Naime, kada se dvije čiste duše u kojima plamti ista ljubav prema

Bogu susretnu, one crpe iz uzajamnog prijateljstva veoma snažan poticaj kročiti putem savršenstva. Prijateljstvo je jedan od najplemenitijih i najuzvišenijih ljudskih osjećaja koje božanska milost pročišćava i preobražava. Poput svetog Franje i svete Klare, i druge je svece, kao na primjer svetog Franju Saleškog i svetu Ivanu Francescu de Chantal, vezalo duboko prijateljstvo na njihovu putu prema kršćanskom savršenstvu. Upravo je sveti Franjo Saleški ostavio zapisano: „Lijepo je moći ljubiti na zemlji kao što se ljubi na nebu i naučiti voljeti se na ovome svijetu kako ćemo to činiti vječno na drugom. Ne

U samostanu svetog Damjana Klara je na herojski način provodila u djelo krjeposti po kojima bi svaki vjernik trebao biti prepoznatljiv: poniznost, duh pobožnosti i pokore, ljubav.

govorim ovdje o jednostavnoj ljubavi, jer nju moramo gajiti prema svim ljudima; govorim o duhovnom prijateljstvu, u kojem dvije, tri ili više osoba razmjenjuju pobožnosti, duhovne osjećaje te postaju uistinu jedan duh.“

Nakon što je provela nekoliko mjeseci u drugim monaškim zajednicama, odupirujući se pritiscima svoje obitelji koji isprva nisu odobravali njezin izbor, Klara se s prvim družicama trajno smjestila u crkvi svetog Damjana gdje su manja braća uredila za njih mali samostan. U tom je samostanu živjela više od četrdeset godina, sve do svoje smrti, 1253. godine. Do nas je stigao opis iz prve ruke o tome kako su živjele te žene tih godina, na početku franjevačkog pokreta. Riječ je o izvješću flamanskog biskupa Jakova iz Vitryja sastavljenom za njegova boravka u posjetu Italiji, koji s neskrivenim divljenjem piše kako je pronašao veliki broj muškaraca i žena, svih društvenih staleža

koji su „ostavivši sve zbog Krista, pobjegli od svijeta. Nazivaju se manja braća i manje sestre i gospodin papa i kardinali ih veoma cijene... Žene... borave zajedno u raznim hospicijama nedaleko od grada. Ništa ne primaju, nego žive od rada vlastitih ruku. I silno su ožalošćene i uznemirene, jer ih i svećenici i laici časte a to nikako ne žele.“

Jakov iz Vitryja oštromno je shvatio značajnu crtu franjevačke duhovnosti na koju je Klara bila veoma osjetljiva: radikalnost siromaštva združena s potpunim pozdanjem u Božju providnost. Zbog toga je razloga ona djelovala odlučno, zadobivši od pape Grgura IX. ili, vjerojatno, već od pape Inocenta III., takozvani *Privilegium Paupertatis*. Na temelju njega, Klara i njezine družice iz svetoga Damjana nisu mogle posjedovati nikakvo materijalno vlasništvo. Riječ je o doista izvanrednoj iznimci u tada važećem kanonskom pravu i crkvene vlasti toga doba dopustile su to cijeneći plodove evanđeoske svetosti koje su prepoznali u načinu života kojim su živjele Klara i njezine sestre. To pokazuje da ni u srednjem vijeku uloga žena nije bila sporedna, nego značajna. **U vezi s tim, korisno je podsjetiti kako je Klara bila prva žena u povijesti Crkve koja je sastavila pisano Pravilo života, predano na odobrenje Papi, s ciljem da se karizma svetog Franje sačuva u svim ženskim zajednicama koje su se u velikom broju osnivale u njezino doba i koje su se htjele nadahnjivati na Franjinom i Klarinom primjeru.**

U samostanu svetog Damjana Klara je na herojski način provodila u djelo krjeposti po kojima bi svaki vjernik trebao biti prepoznatljiv: poniznost, duh pobožnosti i pokore, ljubav. Premda je bila poglavarica, ona je htjela služiti bolesne osobe, ne bježeći ni od najnižih poslova: ljubav, naime, pobjeđuje svaki otpor i onaj koji ljubi sve žrtve čini s radošću. Njezina vjera u stvarnu prisutnost Euharistije bila je toliko velika da se, u dva navrata, dogodilo čudo. Samo izlaganjem Presvetog sakramenta, udaljila je saracenske krvoločne vojnike koji su se spremali napasti samostan svetog Damjana i razoriti grad Asiz.

I ti događaji, kao i druga čuda, na koje se čuva uspomena, potaknuli su papu

Aleksandra IV. da je svega dvije godine nakon njezine smrti, 1255., proglasi svetom, napisavši uz tu prigodu pohvalu u buli kanonizacije u kojoj čitamo: „Kako je samo živa snaga toga svjetla i kako samo snažno taj svijetli izvor blješti! Doista, to je svjetlo bilo zatvoreno u skrovnosti života u klauzuri a izvana je zračilo silnom snagom; skutiralo se u prostoru skromnog samostana, a izvana se širilo koliko je širok svijet. Klara je šutjela, ali se glas o njoj snažno pronosio.“ Upravo tako, dragi prijatelji: sveci mijenjaju svijet na bolje, trajno ga preobražavaju, unoseći u nj energije koje samo ljubav nadahnut evanđeljem može pobuditi. Sveci su veliki dobrotvori čovječanstva.

Duhovnost svete Klare, sažetak njezina plana svetosti, sadržan je u četvrtome pismu svetoj Janji Praškoj. Sveta Klara u njemu koristi sliku zrcala koja je bila veoma raširena u srednjem vijeku, a potječe iz otačkoga doba, te poziva svoju prijateljicu iz Praga da se ogleda u tome zrcalu savršenstva svake krjeposti koje je sâm Gospodin. Ona piše: „Sretna je doista ona kojoj je dano uživati to sveto zajedništvo, kako bi iz dubine svoga srca prionula uz Krista, uz onoga čijoj se ljepoti dive bez prestanka sve blažene nebeske čete. Njegova ljubav raspljuje plamen u srcu, promatranje njegova lika krijepi duh, njegova dobrota siti, njegova ljupkost ispunjava, njegov spomen blista ugodnim sjajem, od njegova mirisa mrtvi ponovno ustaju na život a njegovo promatranje u slavi učiniti će blaženim sve građane nebeskog Jeruzalema. A budući da je on odsjaj slave, sjaj vječnoga svjetla i zrcalo bez mrlje, svakoga dana gledaj to zrcalo, kraljice zaručnice Isusa Krista, i u njemu neprestano istražuj svoje lice, kako bi se mogla tako urediti i izvana i iznutra... U tome zrcalu blistaju blaženo siromaštvo, sveta poniznost i nezreciva ljubav.“

Zahvalni Bogu koji nam daje svece koji progovaraju našem srcu i pružaju nam primjer kršćanskog života kojeg treba nasljedovati, želim zaključiti istim riječima blagoslova koje je sveta Klara sastavila za svoje susestre i koje i danas klarise, koje svojom molitvom i svojim djelima vrše dragocjenu ulogu u Crkvi, čuvaju s velikim strahopoštovanjem. Iz tih izraza izbija sva nježnost njezina duhovnog majčinstva: „**Blagoslivljam vas u svojem životu i nakon moje smrti, kako mogu i više no što mogu, svim blagoslovima kojima je Otac milosrdna blagoslovio i blagoslovit će na nebu i na zemlji sinove i kćeri, i kojima duhovni otac i majka blagoslivljaju i blagoslivljat će svoje duhovne sinove i kćeri. Amen.**“

11. međunarodni seminar za bračne parove

Na 11. međunarodnom seminaru za bračne parove u Međugorju o temi "Ljubav ne traži svoje", na kojem je predavač bio fra Ante Vučković iz Splita, sudjelovalo je 160 sudionika iz 8 zemalja. Seminar je započeo u srijedu 29. rujna, a završio u subotu 2. listopada svetom Misom u 13 sati. Obilježen je predavanjima, razgovorima, klanjanjem Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu te sudjelovanjem u molitveno-liturgijskom programu. Između ostalih, susreli smo bračni par Anabelu i Roberta Matejovića iz Slovačke. Dvadeset su godina u braku, imaju 3 sina, žive u Košicama. Robert je novinar i izdavač srednjoeuropskog časopisa, cijeli se život bavi novinarstvom. Anabela je učiteljica, kaže kako je došla u Međugorje jer je osjećala potrebu objasniti, dobiti sliku o njihovom braku i o odnosu s Bogom. "Što se seminara, prvi sam put ovamo došla prije tri godine. Želim naučiti što znači oprostiti i liječiti bolest u srcu koju sam imala. Molim se za sve ljude, da Gospa pomogne svima. Među-

Foto Dani

gorje mi puno znači, ovdje je puno ljubavi, mira, pokore", dodaje Anabela. Robert kaže: "Bili smo na prvim predavanjima u srijedu, impresioniran sam onime što je rekao fra

Ante. Međugorje je za mene najmirnije mjesto na svijetu koje sam mogao posjetiti, daje mi puno inspiracije i žive vjere."

Listopad u Međugorju

Od početka listopada, mjeseca koji je na poseban način posvećen Gospi, u Međugorje su pristizale mnoge hodočasničke skupine sa svih strana svijeta. Ured informacija zabilježio je skupine iz Austrije, Švicarske, Mađarske, Njemačke, Engleske, Irske, Češke, Italije, Brazila, Francuske, Portugala, Sjedinjenih Američkih Država, Poljske, Australije, Salvadora, Argentine, Meksika, Egipta, Belgije, Nizozemske, Rumunjske, Koreje, Kanade, Slovenije, Španjolske, Kolumbije, Ukrajine,

Latvije, Vijetnama i Slovačke. Osobito brojne skupine hodočasnika bile su iz Hrvatske - iz više istarskih gradova, Koprivnice, Bjelovara, Zagreba, Belog Manastira, Dubrovnika, Zadra, Krapine, Knina i Karlovca. Iz Karlovca je stiglo 248 hodočasnika, a među njima i Mirjana Granić, osnivačica udruge za promicanje vrijednosti i poštovanja dara života "Gabrijel". Došli su na ovo hodočašće, na izvor i mjesto molitve, zahvaliti Kraljici Mira. Po kišnome vremenu, u subotu 16. listopada, uspjeli su se na brdo Križevac uz

duhovnu pratnju trojice svećenika, te sudjelovali na večernjem molitveno-liturgijskom programu. Među hodočasnici iz Kanade našla se i gospođa Yolande Guerette, koja je donijela medicinsku dokumentaciju o svom fizičkom ozdravljenju u Međugorju. Gospođa Yolande je nakon ozdravljenja pokrenula misiju po kojoj se nebrojeno mnoštvo ljudi u Kanadi i SAD-u posvetilo Bezgrješnome Srcu Marijini. Novinari Radiopostaje „Mir“ Međugorje na hodočašću su susreli i talijanskoga kapucina Fiorenza Mastroianija, koji od početka prati događanja u Međugorju. Kao novinar, ovdje je 1995. godine snimio dokumentarni film. Jedno je vrijeme bio ravnatelj radija "Tabor", u biskupiji Napulj, a već 29 godina radi na televizijskoj postaji "TV 21". Osobno je posvjedočio: „Mogu kazati da živim od Međugorja. Uvijek mislim na Gospu i međugorska ukazanja.“

Statistike za rujan 2010.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 195.000
Broj svećenika koncelebrana: 5020
(167 dnevno)

Djelatnici i korisnici Centra za rehabilitaciju „Fra Ante Sekelez“ iz Vrlike boravili u Međugorju

Tridaset i dva korisnika i šesnaest djelatnika Centra za rehabilitaciju „Fra Ante Sekelez“ iz Vrlike boravili su 29. rujna 2010. u Međugorju. Posjetili su Brdo ukazanja te sudjelovali na sv. Misi koju je predslavio međugorski župnik fra Petar Vlašić. On im je nakon Mise darovao krunice i svete slike. I ove smo godine susreli drage prijatelje Međugorja koji, unatoč brojnim poteškoćama, odišu tolikom radošću koja nas uvijek iznova iznenadi. Centar za rehabilitaciju „Fra Ante Sekelez“ ustanova je socijalne skrbi čiji su korisnici osobe s teškoćama u razvoju. Glavni je cilj

nastojanje da šticenici usvoje barem jednostavna znanja, vještine i navike, da se osposobe za što samostalniji život, odnosno da se unaprijedi samostalnost korisnika. Franjo Koštrovan, voditelj Odjela rehabilitacije u Centru, ovom je prilikom kazao: „Za nas je to jedno pozitivno i lijepo iskustvo. Trudimo se svake godine dovesti nove korisnike. Međugorje pruža duhovnu obnovu, mir, spokoj kako za nas radnike, tako i za našu djecu. Ovo mi je jedno od dražih marijanskih svetišta, preporučio bih svakomu da dođe, da vidi, jer Bog pomaže.“

Dragana Dugandžić

Obljetnica smrti fra Slavka Barbarića

Dana 24. studenoga navršava se deset godina od smrti fra Slavka Barbarića, svećenika koji je neumorno širio Gospinu poruku. Pamtimo ga po mnogim velikim djelima, a ponajviše po tome što je uvijek nalazio vremena i riječ utjehe za brata čovjeka.

Toga dana molit ćemo Križni put na Križevcu, na kojemu je fra Slavko umro, te slaviti sv. Misu u 18 sati u župnoj crkvi.

Hodočašće invalida iz Zagreba

Sve su češća organizirana hodočašća invalida u Međugorje. Tako je Zaklada "Čujem, vjerujem, vidim" iz Zagreba, koju vodi Mirko Hrkać, 22. listopada organizirala trodnevno hodočašće za dvadeset trojicu invalida. Uz molitveni program u crkvi, hodočasnici su molili Krunicu na Podbrdu i Križni put na Križevcu.

"Naravno da se bez pomoći ne bismo mogli popeti na brda, pa stoga zahvaljujemo prijateljima i rodbini koji su s nama hodočastili i bili nam pratnja. Zahvaljujemo svima onima u Međugorju koji su nas lijepo primili i izdvojili vrijeme za nas", kazao je organizator hodočašća Mirko Hrkać. Rekao nam je da je ovo njihovo drugo hodočašće te da će uskoro opet doći, s još većom skupinom.

Rastanak

Teško... Čudno... Čudno je više toga. Čudno je da se o hodočašću piše od kraja, jer rastanak je kraj hodočašća, ako mislimo samo na fizički rastanak: odvajanje hodočašnika od grupe... A ni to nije lako.

Vratili smo se danas, na Dan Gospodnji, s hodočašća Kraljici Mira u Međugorju. Nas 250 ljudi s 250 čudi, 200-tinjak različitih profesija, milijun različitih misli, iz desetak župa, a „svi za jednog, jedan za sve“ – tako bih opisala ovo hodočašće zahvale i preporuke Kraljici Mira za biblijsko bdjenje u našoj župi Sv. Trojstva i predstojeće biblijsko bdjenje u župi Srca Isusova.

Bili smo kod Kraljice Mira, zahvalili joj, strpljivo izmislili Križni put, posebno napisan za našu županiju i grad Karlovac... Dobro smo se pomučili po velikoj kiši i crvenom blatu Bijakovića. Vjerojatno smo izmamili Gospin osmijeh dok je nadzirala kolonu svojih blatnih Karlovčana. Gazili smo neumorno nekoliko sati, predvođeni trojicom naših dobrih pastira. Nosili smo križ naše župe izmjenjujući se na postajama, moleći i pjevajući. Neopisiva se milost slijevala s kišom.

„Svi za jednog, jedan za sve“! Ako je netko i posnuo, susjed ga je podigao, ako je netko bio žedan, dali su mu piti, baš kako bi se svi trebali ponašati u svakodnevnom životu... Izvlačili smo jedni druge iz gliba, a ne gurali u nj, kako to činimo kad smo bez duha i kad ne želimo viđjeti tuđu muku, suze i pad. „Svi za jednog, jedan za sve“. Tako je to bilo na ovom križnom putu u osvit subotnjeg dana, 16. listopada 2010. a i na cijelom hodočašću.

Suze i smijeh, tuga i radost, kiša i sunce, i na kraju duga za savez između Boga i čovjeka... Neka zaista tako i bude.

Stigli smo doma oko ponoći s nedjelje na ponedjeljak nakon posjeta sinjskom svetištu, ohrabreni mnogobrojnim susretima i molitvom Sinjskoj Gospi.

Kod autobusa – nikako se rastati, jer se jedna Gospa nastanila u svima nama i našim razilaženjem kao da se gubi i dio Gospe, koja nas je sve spojila. Kao da ostavljamo Gospinu ljepotu u svakom pojedinom hodočašniku, jer potpuno smo svjesni njezine ljepote, radosti i mira u svakome od nas. Nastanila se! Okrijepila nas umorne od stvaranja, od borbi sa životom i samima sobom! Na trenutak smo u Međugorju zaustavili tu vječnu borbu,

obranu i napad te se dotakli mira koji je svijetlio u našim opranim očima i dodavao im Gospinu ljepotu! Neka samo potraje, kao i želja da se opet što prije okupimo, „svi za jednog, jedan za sve“, pa gdje god išli, bitno je da je Kraljica Mira, Pobjednica zlih duhova, Kraljica Anđela, Kraljica Krunice, naša Gospa s nama i u ime Isusovo hrabro naprijed s krunicom u ruci!

Mirjana Granić

Vijesti iz Majčina sela (tekst i fotografije Paula Tomić)

Susret za osobe s posebnim potrebama

Susret za osobe s posebnim potrebama, odnosno za članove međunarodnog pokreta „Vjera i Svjetlo“ održan je u Majčinom selu, u subotu 25. rujna, unatoč kiši koja je cijeli dan padala. Susret je organizirala s. Rastislava Ralbovsky, voditeljica Doma duhovne pomoći sestara sv. Križa u Đakovu, koji već od 1997. duhovno prati hodočašća osoba s posebnim potrebama u Međugorje. Oko 14 sati započelo je druženje, zatim je slavljena sv. Misa. Nakon sv. Mise djeca su upriličila igrokaz „Lazar i bogataš“, što je izazvalo oduševljenje nazočnih. S. Rastislava

smatra da su ovakvi susreti važni za svjedočenje zajedništva te se nada da bi mogli prerasiti u međunarodni susret za osobe s posebnim potrebama.

XI. susret dječjih domova

Od 8. do 10. listopada 2010. održani su XI. susreti dječjih domova iz BiH. Ovaj put domaćin je bilo SOS Dječje selo Gračanica, a sudjelovalo je dvanaest ustanova. Iz Majčina sela sudjelovala je delegacija od petero djece uz pratnju socijalne radnice Barbare Vištice. Na revijalnom programu otvorenja susreta nastupili su Marijan i Samirana svirajući na klaviru. U sportskim aktivnostima sljedećeg dana, naši su dječaci sudjelovali u nogometnoj ekipi Doma „Rada Vranješević“ iz Banja Luke, Andreja je s ekipom djevojčica iz Sela Mira Turija igrala odbojku i osvojila ekipno dru-

go mjesto. Na karaokama je nastupio Kristijan. Program je bio ispunjen druženjem i zabavom, a isto tako i obrazovnim sadržajima i svi su se vratili zadovoljni.

Blagoslov stabla i dječjeg vrtića

Na dan početka devetnice sv. Maloj Tereziji, 22. rujna 2010., Dječji vrtić „Sv. Mala Terezija“ započeo je s radom i ušao s blagoslovom u novu pedagošku godinu. Za tu priliku, ravnatelj fra Svetozar Kraljević sabrao je sve djelatnike i djecu vrtića, sve radnike i hodočašnike koji su se tu zatekli. Zazvao je Božji blagoslov na izvršene radove, na dobrotvornike koji su to omogućili te na novozasadeni okoliš. Posebno je zahvalio svim radnicima i svim tetama vrtića koji su, posebno zadnjih dana, zdušno radili kako bi vrtić bio spreman za otvaranje. Na kraju molitve blagoslova, djeca su izlila blagoslovljenu vodu na pripremljeno stablo ispred vrtića i svi su bili pozvani da ga vlastitim grumenom zemlje utvrde.

Što god radite, zdušno činite, kao Gospodinu, a ne ljudima

Međugorski vidioci tvrde da je u jednom ukazanju Gospa plačući rekla: „Zaboravili ste Bibliju“! Listajmo zajedno Stari i Novi zavjet kako bismo upoznali Oca, Sina i Duha Svetoga.

Lidija Paris

Na kakve asocijacije nadolazimo pri spomenu riječi rad ili posao? Često su to negativni pojmovi: trud, muka, napor, loša plaća, dosada, iskorištavanje, podmetanje, zavist, mobbing, nepravda... Sve su to posljedice grijeha. U početku, kao što je Bog stvarao iz ljubavi i u radosti te sve učinio vrlo dobro i uživao u onome što je stvorio, tako je i čovjek trebao biti kreativan, inventivan, raditi samo dobro i sve dobro raditi, i u svojem radu naći radost i zadovoljstvo. Čovjekova sumnjičavost dovela je do pada, nakon kojega sve biva izopačeno, pa i ljudski rad. Čovjek radi u *trudu* i *znoj* lica svojega (Post 3,17.19).

Ljudski rad nije sam sebi cilj, nego je sredstvo za više ciljeve. Ako ga tako shvaćamo, približujemo se prvobitnom Božjem naumu. Primjer takvog rada nalazimo kod svetoga Pavla. Da bi bio neovisan u svojem poslanju propovijedanja, radio je svojim rukama: pravio je šatore (Dj 18,3). „Patimo se radeći svojim rukama“, piše Korinćanima (1 Kor 4,12). „Ničiji kruh nismo badava jeli, nego smo u trudu i naporu noću i danju radili da ne bismo opteretili koga od vas“, kaže Solunjanima (1 Sol 2,9; 2 Sol 3,8). Pavao iz iskustva govori o praktičnim vidovima radničkoga života i kaže: „Onomu tko radi ne računa se plaća kao milost, nego kao dug“ (Rim 4,4), ali isto tako poziva na pravednost: „Tko neće da radi, neka i ne jede!“ (2 Sol 3,10). Pavao se ne brine što će mu ljudi reći. Njegove su oči usmjerene prema Kristu. „Što god radite, zdušno činite, kao Gospodinu, a ne ljudima“ (Kol 3,23).

U Gospinim porukama, riječi kao *rad*, *posao*, *raditi*, *djelovati* spominju se tridesetak puta, i u njima nalazimo Pavlov realizam i nadnaravnu motivaciju. Gospine poruke pozivaju na rad oplemenjen molitvom, usmjeren prema Bogu, sukladno prvobitnom Božjem naumu: „Molite i radite tako da vaše srce žudi za Bogom Stvoriteljem koji je pravi odmor vaše duše i vašeg tijela“ (25. srpnja 2008.).

Prva poruka u kojoj se spominje posao i rad, a koja datira iz srpnja 1984., poziva nas s molitvom obavljati svoj posao, i tada će Bog blagosloviti naš rad (5. srpnja 1984.). Bez Božjega blagoslova ne možemo obavljati svoje poslove (10. travnja 1986.; 25. svibnja 2001.). „Trčite, radite, skupljate, a bez blago-

slova. Vi ne molite!“ tvrdi poruka (25. prosinca 2008.). Bez molitve rad je zamoran, iscrpljujući i u krajnjoj konzekvenci čak i neploдан. Zato nam Gospa kaže neka ne bježimo od molitve pod izlikom da treba raditi (25. siječnja 1999.). Ona razumije da naporan rad na njivama iscrpljuje ljude, i upravo zato poziva na molitvu koja daje odmora (30. svibnja 1985.). U svom radu treba staviti Boga na prvo mjesto (25. prosinca 1987.) pa će Bog preko nas djelovati (25. srpnja 1985.; 6. ožujka 1986.). Svoj posao treba raditi odgovorno: „Svaki će odgovarati po svojoj mjeri“, kaže Gospa (8. svibnja 1986.). Nešto slično kaže i knjiga Otkrivenja: „Naplatit ću svakom po njegovu djelu!“ (Otk 22,12). Gospa nas poziva raditi na svojim srcima kao što radimo na njivama (25. travnja 1985.; 17. listopada 1985.). Poziva nas da radimo na sebi, na svojem osobnom obraćenju (21. studenog 1985.; 25. rujna 1998.; 25. travnja 2000.; 25. veljače 2002.; 25. kolovoza 2009.; 25. rujna 2009.). Poziva nas na rad u Crkvi, ne riječima, ne mislima, nego primjerom. Poziva nas da radimo na spasenju svijeta, na širenju

nju spasenja, za Boga i njegovo Kraljevstvo, te da što više duša upozna Isusa i njegovu ljubav (31. listopada 1985.; 25. veljače 1993.; 25. svibnja 1996.; 25. kolovoza 2000.; 25. veljače 2002.; 25. svibnja 2008.). Upravo to govori nam i Isus.

Isus je odrastao u obrtničkoj obitelji kao drvodjeljin sin (Mt 13,55). I sam je radio kao drvodjelja (Mk 6,3), ali u svojem propovijedanju začudo ne spominje rad koji proizvodi prolazne vrijednosti, nego se usredotočuje na unutarnji, duhovni rad koji za cilj ima vječnost. Nešto slično nalazimo kod Pavla: „Ljubljeni moji... sa strahom i trepetom radite oko svoga spasenja!“ (Fil 2,12). Kada Isusa u Kafarnaumu pitaju: „Što nam je činiti da bismo radili djela Božja?“, on im odgovara: „Radite za hranu koja ostaje za život vječni... Djelo je Božje da vjerujete...“ (Iv 6,27-28). Isus je došao dovršiti djelo onoga koji ga je poslao, a to je spasenje i otkupljenje čovjeka (Iv 4,34; 5,36). U konačnici, duhovni je smisao ljudskoga rada imati udjela u Božjem stvaralaštvu, u stvaranju novoga neba i nove zemlje.

Ovi tekstovi žele biti poticaj na čitanje Knjige nad knjigama. Bit će vam od istinske duhovne koristi samo ako budete prigrlili Bibliju i uronili u odlomke koji su ovdje navedeni, ako budete tražili dublje i dalje, i ako budete provodili mnogo, mnogo više vremena s Biblijom nego s ovim skromnim predloškom koji držite u ruci. Božja je riječ živa i djelotvorna (Heb 4,12). Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona u sebi, sama po sebi, ima snagu mijenjati nas.

Smrt – otkriveni smisao života

Koliko god pokušali ne misliti o smrti i odlasku s ovoga svijeta, smrt nas prati poput sjene i pogađa svakog čovjeka bez razlike. Od smrti se ne možemo zaštititi. Ali se možemo s njom sprijateljiti. Možemo od nje učiti o životu i njegovu smislu. Tada će misao o smrti postati naš partner na putu. Ne će nas plašiti nego voditi. A to je egzistencijalno bitna razlika.

s. Dominika Anić

Mjesec studeni svake nas godine vraća u stvarnost smrti ili možda preranog odlaska nama dragih i bliskih ljudi. Vraća nas k nama samima i u nama buđi neka bitna životna pitanja. Pohod grobljima i sjećanje na pokojne, koji su završili svoje ovozemaljsko putovanje, nužno nas suočava s neizbježnom a i bolnom činjenicom da ćemo i mi jednoga dana napustiti ovaj svijet i poći u nepoznato. To „nepoznato“ nas u isto vrijeme plaši i zove. Svaki posjet groblju u nama probudi pitanja: Je li smrt konačan kraj? Ima li išta poslije? Ili ako smo vjernici: Kakav je taj drugi, vječni život?

Potisnuta činjenica

Suvremena civilizacija snažno se trudi potisnuti činjenicu smrti i pitanja koja ona neizbježno potiče. Svaki nas dan zapljusne silnim crnim kronikama, kako bi što je moguće više banalizirala činjenicu smrti i ljudskog odlaska i time je učinila dijelom svakidašnjice koja ne zaslužuje posebnu pozornost. Pa tako jučerašnju strašnu vijest ili tragediju zamijeni današnja i tako ukруг. Više se pozornosti predaje odbačenim psićima nego ubijenom čovjeku. A da ne govorimo o samoćama, umiranju i smrti starijih i bolesnih koji su danas udaljeni i izolirani od drugih. Usprkos svemu ovome, usprkos svem trudu oko potiskivanja činjenica, umiranje i smrt ostaju zagonetka s kojom se svatko od nas kad-tad mora suoćiti.

Sretan je onaj tko smrt doživljava kao prirodni završetak života. I kad govorimo o smrti, mi zapravo govorimo o životu, o njegovu smislu i našem ljudskom poslanju u ovozemaljskom hodu. Kad bismo sebi ovu istinu više puta posvijestili, zasigurno bi naš ljudski život na zemlji bio znatno kvalitetniji i ispunjen vrjednotama.

Koliko god pokušali ne misliti o smrti i odlasku s ovoga svijeta, smrt nas prati poput sjene i pogađa svakog čovjeka bez razlike. Od smrti se ne možemo zaštititi. Ali se možemo s njom sprijateljiti. Možemo od

nje učiti o životu i njegovu smislu. Tada će misao o smrti postati naš partner na putu. Ne će nas plašiti nego voditi. A to je egzistencijalno bitna razlika. Ne samo za ovo

sada nego i za ono poslije, kad prijedemo na „drugu obalu“, u ono o čemu ništa ne znamo ali naslućujemo i vjerujemo da će se život naš nastaviti, da ćemo opet BITI.

U susret smrti živeći

Poznati židovski mislilac i utemeljitelj psihološke egzistencijalne analize i logoterapije, Viktor Frankl, koji je dobar dio svoga života proveo u koncentracijskom logoru te je danomice gledao u oči smrti mnogih ljudi iščekujući i svoju vlastitu, pokušao je pronaći odgovor na ovo teško pitanje. Od njega baštinimo dragocjena iskustva o smislu života, o Bogu podsvijesti, o patnjama koje nam donosi besmisao... Frankl je pokušao proniknuti u pitanje kojeg se mnogi plaše: Daje li ili oduzima smrt smisao čovjekovu životu?

Franklovo pitanje toliko je bitno za svakoga od nas da ga naprosto ne smijemo zaobići, makar samo i u ovom mjesecu sjećanja

na naše pokojne. Trebamo mu dopustiti da postoji u nama, da nam se nametne i da pokušamo naći odgovor u sebi samima. Ako ne odgovor a onda barem neka nam ostane pitanje kao izazov. Ima li moj ljudski život smisla? I što mogu učiniti da pronađem taj smisao?

Frankl nije o ovom pitanju razmišljao samo teorijski, nikako iz rasonode i dosade, niti tek među dokonim prijateljima da „ubiju“ vrijeme, već se sa stvarnošću smrti družio svakodneвно, u logoru, na rubu ljudskoga besmisla i zla, i to toliko intenzivno da mu se više nije mogla niti prijeteći isceriti s komentarom da je on sljedeći. On je u susret smrti išao živeći, razmišljajući o njoj, kušajući joj se približiti na neu-

običajan način, nekako ulazeći u bit njezine neminovnosti. I tada je bivao oslobođan straha. Jer strah od smrti paralizira život. Tražio je Frankl viši smisao samoj smrti. Nije dao da ona bude naj snažniji izraz ljudskoga straha.

Tek ako život shvatimo kao put ka smrti, on dobiva jednu novu, punu dimenziju. Postaje svjesniji, zdraviji, potpuniji. A to je teško. Postati svjestan da naša ljudska konačnost daje smisao našem životu i našoj beskonačnosti, zvući gotovo nemoguće. Povjerovati u činjenicu da se naš „ljudski život smrću samo mijenja a ne oduzima“, možemo samo u svjetlu vjere i predanja. Ne umovanjem, mudrovanjem ili znanstvenim istraživanjima. Frankl je to učio živeći. I mi možemo isto. Naš je život naša velika šansa da naućimo umirati.

Zatvaranje životne knjige

Kao što ne možemo po dužini neke knjige ili po broju njezinih stranica zaključivati o kvaliteti njezina sadržaja, tako isto dužina nećijeg života nije mjera njegove kvalitete, njegove smislenosti. Kao što neku knjigu procjenjujemo po njezinu sadržajnom bogatstvu, tako i život pojedinog čovjeka procjenjujemo ne po broju njegovih godina i dana nego po kvaliteti koju je živio. Svaki se čovjek u životu nalazi kao pred maturalskim ispitom. Manje je bitno je li neki maturalski ispit dovršen (tek tako), a više da bude visoke vrijednosti. Kao što svaki kandidat treba biti spreman da će znak zvona oznaćiti kraj vremena koje mu stoji na raspolaganju, isto tako svaki čovjek treba biti svjestan da će jednom i za njega pozvoniti zvono koje će oznaćiti kraj životnoga tkanja. Knjiga života se zatvara i u njoj ostaje pohranjen samo sadržaj. Ništa se više ne će moći dodati niti oduzeti već zapisanom.

Život od nas očekuje da na sebe preuzmemo svoju ljudsku konačnost i svjesno se pomirimo s krajem ovozemaljskog života. Nikako nije dobro isključivati smrt iz života, jer mu ona svejedno posve pripada. Svi sadržaji našega života svoju vrijednost dobivaju po tom da li preživljavaju suoćeni s licem smrti. Ima neko znanje ispod svjetsnog znanja, slutnja... da preživljava samo ono što je dobro, pošteno i iz ljubavi učinjeno. Za kršćane smrt nije pad u ništavilo, nego prijelaz, most do susreta licem u Lice. Zato život treba gledati iz perspektive posljednjega mosta, s njegove zadnje granice, iz perspektive smrti kao susreta s Licem koje tražimo čitava života. U toj perspektivi naš će život biti smislen ako kroz to Lice posljednjeg dana gledamo sva lica na našem životnom putu.

Snimio Luka Rupčić

Klarisa Camilla Battista da Varano

Sam joj je Gospodin dao osjetiti bol svoga srca u vrijeme njegove muke i smrti, a to će ostati temeljna crta svih njezinih kasnijih razmatranja i spisa. Godine 1484., zajedno s osam drugih sestara, prelazi u novi samostan klarisa u Camerino, gdje doživljava mnogostrukost iskustva darova Duha: prosvjetljenja, ekstaze, blaženo gledanje anđela i svetaca.

fra Miljenko Šteko

Papa Benedikt XVI. proglasio je nedavno (17. listopada 2010.) šestero novih svetaca i svetica, a među njima je i klarisa Camilla Battista da Varano (1458. – 1524.). Crtice svoga života sama je ispisala u autobiografskom spisu znamenitog naslova *Duhovni život*. Taj spis vodio je fra Dominik iz Leonesse, franjevac kojem Camilla zahvaljuje početak svoga puta svetosti. Dogodilo se to u Camerinu za vrijeme propovijedi Velikoga petka u godini 1466. ili 1468., kad je ova djevojčica, potaknuta riječima propovjednika, zavjetovala pustiti svakoga petka barem jednu suzu radi Kristove muke. U početku je to izgledala olaka zabava i igra djevojčice. Štoviše, u srcu je tada bivalo mnogo više mjesta za zabavu nego li za pobožnost. No, s vremenom se sve počinje mijenjati. Suza će se sve više i više pretvarati u molitvu. Molitva će prerastati u meditaciju. A onda post petkom i izbjegavanje svakoga grijeha i negativnosti. Iako je, kako sama svjedoči, tada sve ove čine pobožnosti vršila u strahu od pakla, malo po malo, događa se nutarnja preobrazba. U osamnaestoj godini osjeća redovnički poziv, ali ga odbija jer joj – kako piše – srce nije slobodno. Zna da za taj poziv mora imati potpunu slobodu srca samo za Boga. Iako poziv u početku odbija, nastavlja život molitve u kojoj osjeća poseban mir. No događa se jedan petak u kojem, nakon snažno pro-

Mnogo je još molitava posvećenih Marijinoj boli sjedinjenoj s mukama Sina, a sve, opet, protkano dubokim mističnim iskustvima. Ono što čini okosnicu većine zapisanih molitava Mariji duboko je povjerenje da će ona sama u Marijinoj blizini i uz Marijin zagovor biti zaliječena od osobnih rana koje je grijeh u njoj izazvao.

Očinska kuća Camille Battiste da Varano

Ona poput svetoga Franje želi sjedinjenje s Isusom, u isto vrijeme svjesna grješnosti ljudskoga bića, treba pomoć one koja je bez grijeha prošla ovim svijetom. Ona je časti, njoj se moli i s njom želi slaviti Boga.

življenih psihofizičkih nutarnjih borbi, pada svaka njezina obrana pred Božjim zovom. Odlučuje se toga petka posve, bez pridržaja, darovati Kristu. Od tog trenutka počinju i njezini nesvakidašnji mistični doživljaji, ali i progone od najbližih, povrh svega očevi progone. Dvije i pol godine tortura, kućnih pritvora i drugih neopisivih progona. Upravo u ovome vremenu ona proživljava i blizinu Kristova srca. Vidi svoje ime upisano na Kristovu srcu: „Ego te diligo Camillam“ (Vita spirituale, XII). Klarisama će, napokon, pristupiti 14. studenoga 1481. u samostanu Urbino i uzeti ime sestra Battista - Krstiteljka. Već u tom vremenu, nastat će njezin prvi spis o Isusu. Naime, sam joj je Gospodin dao osjetiti bol svoga srca u vrijeme njegove muke i smrti, a to će ostati temeljna crta svih njezinih kasnijih razmatranja i spisa. Slijedi godine 1484. njezin prelazak, zajedno s osam drugih sestara, u novi samostan klarisa u Camerino. Upravo ovdje ona doživljava mnogostrukost iskustva darova Duha: prosvjetljenja, ekstaze, blaženo gledanje anđela i svetaca. Punih pet godina Battista je njegovala pobožnost klečeći u podnožju velikoga križa Gospodinova. Osobitom su znakovitošću opisana njezina iskustva Božje šutnje koje je proživljavala u vremenu od 1488. do 1493. U tom vremenu kušnje mogla je osjetiti ono što je Gospodin Isus osjećao u Getsemanskome vrtu – samoću i ostavljenost.

ti. Budući da je sama mnogo vremena provela u podnožju križa Isusova moleći, pred očima joj je često Marija koja je stajala pod križem. U svom molitvenom zanosu, piše: „Tvoje suze koje umiju lice, pobožna Majko, dok gledate lice preslatkoga vašega Sina i duboke rane koje promatrate, čine vaš plač glasnim; dragi život vašega dragoga Sina gledajte; dok ga vidite mrtva, zovete ga, a on se ne odziva, jer mrtav je...“ (*Le Opere Spirituali*, str. 326.).

Mnogo je još molitava posvećenih Marijinoj boli sjedinjenoj s mukama Sina, a sve, opet, protkano dubokim mističnim iskustvima. Ono što čini okosnicu većine zapisanih molitava Mariji duboko je povjerenje da će ona sama u Marijinoj blizini i uz Marijin zagovor biti zaliječena od osobnih rana koje je grijeh u njoj izazvao. Ona poput svetoga Franje želi sjedinjenje s Isusom, u isto vrijeme svjesna grješnosti ljudskoga bića, treba pomoć one koja je bez grijeha prošla ovim svijetom. Ona je časti, njoj se moli i s njom želi slaviti Boga.

Proći će ona još mnoge nevolje zemaljske i nerazumijevanja ljudska. Promijeniti nekoliko prebivališta izgrađujući s ljubavlju sestrinske odnose, sve do 31. svibnja 1524., kad će svoju mističnu dušu predati Kristu – komu se već od rane mladosti potpuno predala.

Među spisima, glede naše teme, nalazimo mnoge molitve i meditacije upućene Blaženoj Djevici Mariji. Jedan od tih spisa nosi naziv *Pregchiere alla Vergine - Molitve Djevičici*, drugi *Novena - Devetnica*, te treći *Sonetto alla Vergine - Sonet Djevičici*. Sadržaj molitava zorno pokazuje kako ona vidi Mariju. U jednoj od njih, zazivajući Mariju, poput rijeke s mnoštvom pritoka, ona, između ostaloga, nabraja: „Djevice djevica, Marijo, majko sve milosti i milosrđa, ti najbolja, kraljice neba i zemlje, milošću ispunjena, kćerkice Božja, majko Isusa Krista, zaručnice Duha Svetoga, kraljice anđela; vladarice neba, zvijezdo mora, gospodarice svijeta, slavo svetaca, radosti savršenih kršćana, časti žena, radošću muževa, prostore Duha Svetoga, cvijete djeva, savjetnice udovica, nado grješnika, izvorište milosrđa, cesto spasa, vrata raja, stepenište neba, stupe svijeta, sržište svakog savršenstva i dobrote.“ (*Le Opere Spirituali*, str. 369.)

Uz ovakve molitvene zazive, Camilla će ponajviše tekstova posvetiti Marijinoj patnji koja je sjedinjena s Isusovom mukom i smr-

Moje uspomene i dragi doživljaji uz Gospino svetište u Međugorju

Pred kraj prošloga ljeta u Međugorje je, po sedmi put, hodočastio fra Rafael Lipovac, član Franjevačke provincije Bosne Srebrene, koji je 1980. postao prvi bosanski franjevac misionar u Africi. Gostujući u studiju Radiopostaje „Mir“ Međugorje, obećao nam je poslati svoja sjećanja na dolaske u našu župu, što je i učinio u tekstu koji slijedi.

fra Rafael Lipovac

Ukazanja su počela u lipnju 1981. godine. Bio sam tada u Africi, u Obali Bjelokosti, kao misionar. Za ukazanja su se zanimali i članovi Amnesty Internationala iz Francuske, koji su radili u Abidjanu, glavnom gradu Obale Bjelokosti, gdje sam djelovao. Budući da sam se s njima poznao, odmah su me stali ispitivati što se to događa. Pričao sam im koliko sam tada o tome znao. A kad je međugorski župnik fra Jozo Zovko zbog Gospinih ukazanja zatvoren, članovi Amnesty Internationala smatrali su da trebaju reagirati, jer se ne može njega okrivljivati i sudski progoniti. Sukladno tomu, poslali su molbu sudu u Mostaru za njegovo puštanje iz zatvora. U tome sam s njima surađivao i preveo tekst s francuskog na hrvatski. Molbu smo poslali 5. studenog 1981. godine. Dvije žene, suradnice Amnesty Internationala, koje su mi mnogo pomogle, bile su katolkinje Francuskinje Suzanne i Jannette Perrin. Tekst molbe upućene sudu u Mostaru objavio sam u svojoj knjizi *Prepiska iz afričkih misija*.

Moji dolasci u Međugorje

Prvi dolazak. Već 1982. došao sam na hodočašće Gospi Međugorskoj s rodbinom iz Banjaluke. Nas petero uputili smo se vlastitim vozilom u Međugorje. Tada je komunistička policija pratila svaki dolazak u Međugorje pa smo odmah nakon sv. Mise u crkvi sv. Jakova otišli u Vitinu, u rodnu kuću č. s. Ignacije Bebek, i tamo prenoćili. Sutradan

smo bili još jedanput na Misi u Međugorju, a navečer smo se vratili kući u Banjaluku.

Drugi dolazak. God. 1984., dolazeći iz Afrike na odmor u domovinu, susreo sam u Parizu vlč. René Laurentina i prisustvovao jednom sastanku na kojem je ovaj glavni marioolog hodočasnike upoznao s ukazanjima u Međugorju. On se tada ujedno spremio doći s nekoliko liječnika u Međugorje da postave na vidioce neke moderne aparate, da vide što vidioci doživljavaju za vrijeme ukazanja. I oni su to učinili 9. i 10. lipnja 1984. godine.¹ Šef te ekipe bio je dr. Henri Joyeux iz Montpeliera.

Vlč. Laurentin tada me je zamolio da pratim ovu ekipu liječnika i da im budem tumač na francuskom jeziku. Poslije ukazanja i snimanja aparatima, vidioci su, s liječnicima i sa mnom, još ostali u Župnom uredu gdje su im postavljena razna pitanja. Vlč. René nije smio tome prisustvovati jer ga je tražila policija. On je, ipak, kriomice, prurušen u civila, bio prisutan u sporednoj sakristiji pokraj crkvenog prezbitarija gdje su se tada događala Gospina ukazanja i gdje su liječnici pratili vidiocce s postavljenim aparatima na njihovim glavama. Dapače, ovaj put, kad je vlč. René pošao u Međugorje, policija je na granici sa Slovenijom onemogućila njegov ulazak u Jugoslaviju. On se vratio u Francusku, povezao se sa spomenutim liječnicima i s njima, u njihovom vozilu, došao nekim drugim putem. Ali se toliko skrivao po dolasku da nije smio ni za vrijeme Mise izaći do oltara, nego je Misu

Snimila Ana Marija Prskalo

koncelebrirao iza štoka sakristijskih vrata koja vode iz sakristije prema oltaru. Doista, policija je tih dana više puta dolazila u Župni ured i stalno pitala je li on došao.

I još, da spomenem ovo. U ono vrijeme, kad je Gospa dvjema djevojčicama u selu počela govoriti u srcu i preko njih upućivati svoje poruke, ja sam, koliko se sjećam, također dva puta bio prevoditelj u razgovoru vlč. Laurentina i tih djevojčica. Koliko se sjećam, tada sam spavao kod neke obitelji Šego. Povrh svega, tom sam zgodom bio na Brdu ukazanja i ponio nešto kamenja s Brda u Afriku da ga ugradim kao spomen na međugorska ukazanja u afričke špilje koje sam tamo pravio. U Africi sam, naime, bio napravio 22 špilje Gospe Lurdske.

Treći dolazak. Godine 1986., dolazeći iz Afrike na odmor, stigao sam u Pariz. Iz Pariza sam krenuo u domovinu s nekim hrvatskim radnicima i obiteljima koje rade

u Francuskoj. Zrakoplovom smo sletjeli u Split. Iz Splita sam produžio u Sućuraj i odatle hodočastio na jedan dan u Međugorje, odakle sam ponio još kamenja s Brda ukazanja u Afriku, za afričke špilje.

Četvrti dolazak. Godine 1988. također sam došao u Međugorje, kao i svaki put kad dođem na odmor iz misija. Sve je bilo uobičajeno, mnogo ispovijedanja i upoznavanja s mnogim hodočasnici.

Peti dolazak. Godine 1990. opet sam u Međugorju. Opet sve uobičajeno: svakodnevno sam ispovijedao na francuskom, talijanskom i hrvatskom jeziku. Kako prije, tako i tada, ponovno sam se upoznao s hodočasnici iz Tahitija (s Tihog oceana), koji su se isticali svojom šarenom odjećom i s njima sam ostao u pismenoj vezi tijekom nekoliko godina. Ovaj put sam za vrijeme hodočašća stanovao i spavao u Župnom uredu u Čitluku.

Šesti dolazak. Godine 2005. pošao sam na odmor i našao se u Zagrebu. U to je vrijeme fra Gabrijel Mioč pošao iz Zagreba u Hercegovinu svojim kolima i mene povezao do Tomislavgrada, u samostan u kojem djeluje. Koji dan poslije dovezao me i u Međugorje. Tada sam prebivao i spavao u zgradi „Domus pacis“. Tu sam bio sam, bez drugih stanara i hodočasnika. Idući tamo i natrag do crkve, upoznao sam obitelji Jerković, Buntić i Vasilj. S njima sam se priateljio i dopisivao te im slao svoje knjige, koje sam napisao o misijama. Oni su mi za uzvrat, kao uspomenu, darivali razne namožne predmete.

Sedmi dolazak. Godine 2010. Ovo moje hodočašće u Međugorje smatrao sam jubilarnim, jer se ponavlja već sedmi puta. Broj 7 biblijski je broj, s mnogim svojim svetim značenjima. Meni je ovaj put bio kao broj završetka mojih hodočašća Gospi Međugorskoj.

Držim još, da bi bilo konkretno i prihvatljivo, s obzirom na naše društvene i političke okolnosti, razvijati, uza sve dosadašnje pobožnosti Marijine u Međugorju i pobožnosti Bl. Dj. Marije kao zaštitnice prognanika i izbjeglica, imajući na umu okolnosti njezina života, tj. nenalaženje konaka u Betlehemu pri rođenju Isusovu, bijeg u Egipat i siromaštvo pri povratku iz Egipta u Nazaret. A takvih je nevolja naš narod mnogo proživio i prepatio i još pati.

Bilješka:

¹ O svemu ovome usporedi knjigu „Liječničke i zdravstvene studije o ukazanju u Međugorju“, str. 34.-37. i 77. Znam da su ovi Francuzi, liječnici, o svemu tome pisali po francuskim javnim glasilima, ali suzdržljivo, ni mene nisu nigdje spominjali, da ne bi bilo kakvih neugodnosti.

„To je onaj što je po brdin oda“

Nedavno sam u posuškoj gimnaziji mladima podijelio papirić na kojem je pisalo: Tko je bio fra Slavko Barbarić i što znate o njemu? Razumije se, odgovora je bilo raznolikih. Oko 60 posto mladih znalo je barem nešto o njemu vezujući ga uz Međugorje, Majčino selo, Cenacolo, itd. Na jednome od papirića bijaše napisan odgovor kako je fra Slavko „onaj što je po brdin oda“. To bijaše, po mojoj prosudbi, najprikladniji odgovor od svih dobivenih.

fra Mario Knezović

U svakom slučaju, bijaše dobro testirati naše mlade o poznavanju naših duhovnih velikana koji su svojim djelima ostavili duboke tragove vjere. Istini za volju, nisam bio baš miran na činjenicu da 40 posto naših mladih ne zna ništa o fra Slavku. Zašto je to tako? Gdje su uzroci toga?

Odgovore je teško svesti pod jedan nazivnik. No, nameće mi se razmišljati da je to zato što, općenito kao nacija, ne znamo cijeliti velikane svoga roda i što, svjesno ili nesvjesno, prešućujemo prave uzore a govorimo o raznim idolima iz tuđine. Zašto je ta navada prešućivanja „naših“ a uzdizanja u zvijezde „tuđih“ velikana na sceni, teško je odgovoriti bez dubinske raščlambe ozračja, duhovnog sklopa i sustava u kojima smo živjeli i živimo. Ne treba nam ići daleko kako bismo potvrdili čudnu činjenicu da se u počecima više cijeni onoga tko je došao iz tuđine, nego onoga tko je poniknuo u našoj blizini. Tako ćemo, primjerice, i na sportskim borilištima više poštovanja iskazati i prilika dati igraču koji je odnekud došao, nego onomu tko je tu poniknuo, bez obzira na njihove

kvalitete i učinak. Je li to, možda, pokazatelj nekakvog kompleksa manje vrijednosti koji nam se tijekom povijesti nametao kao način života podređenih gdje se uvijek upirao pogled u nekakve „spasitelje“ iz tuđine? Očito da je u dobroj mjeri tomu tako. Tako se ovdje oživotvoruje ona Isusova: „Zaista, kažem vam, nijedan prorok nije dobro došao u svom zavičaju“ (Lk 4, 24).

Što nam je poduzeti? Svakako ne treba pribjegavati prezentacijsko-promidžbenim trikovima kako bi se od nekoga ili nečega stvarala slika koja nema stvarnih temelja. U konkretnom slučaju, pokojni fra Slavko zadržao bi od svakoga takva pokušaja i pristupa. On je svojim krjeposnim životom, svojom ljubavlju koje je dotjecalo svima, svojim služenjem, svojim predanjem u Gospinu apostolatu povezanim uz Međugorje, bio hodačuća ikona izvornoga pastira naših dana. Kao takav zapisan je u srca mnogih koje je tješio, primao, davao im mogućnost, pridizao ih iz pada i gurao ih naprijed. Na nama je samo to istaknuti, i to ne zbog fra Slavka, nego zbog naših nadahnuća koja moramo crpiti iz njegova primjera.

Vraćam se na onaj odgovor koji govori o fra Slavku koji je po brdima hodao. Mnogi će reći kako je to bilo njegovo radno mjesto. Hod na Brdo ukazanja i Križevac, i to svako jutro kad bi se zora budila, hod je fra Slavkove poniznosti u blizinu Božje uzvišenosti. U šutnji i molitvi osluškivao je govor Neba i napojen tim vrelom, kroz nadahnuća je mogao činiti djela ljubavi i milosrđa. Tako je fra Slavko najbolje demantirao česte isprike i izgovore kako nemamo vremena za molitvu. Fra Slavko je najprije nalazio vrijeme za molitvu, i njegov samački hod na brda nije bilo razbacivanje vremena niti bijeg od ljudi i stvarnosti. Naprotiv, on se upravo tu pripremao ući u brojne tužne ljudske sudbine. Čovjek koji je dnevno služio više od šesnaest sati nalazio je vrijeme za molitvu jer je znao da svi ti sati, koliko god se razdali i rastrgali, ne će biti plodonosni bez Božjega vodstva koje svime upravlja. Zato je on poruka poći na brda, u osamu, sam sa sobom i u šutnji puniti srce, koje će onda djelima progovoriti ljudima našega vremena. Stoga, slijediti njegov primjer najbolji je način da se otrgne od zaborava takav jedan duhovi velikan iz našega dvorišta.

IZ UPUTA SVETOGA VINCENCIJA LERINSKOGA, PREZBITERA (+ oko 450.)

Zar u Crkvi Kristovoj ne će biti nikakva napretka vjerskoga života? I te kako će biti, i to veoma velikog.

Tko bi naime mogao biti tako zavidan ljudima, tko tako protivan Bogu, da bi pokušavao spriječiti napredak? No, neka to bude uistinu napredak, a ne promjena vjere. Napredak je naime u tome da se stvar onakva kakva jest obogati, a promjena u tome da se nešto iz nečega u nešto drugo preobrazi.

Potrebno je dakle da raste, te mnogo i silno napreduje, kako kod pojedinaca tako i kod svih zajedno, kako kod jednoga čovjeka tako i kod cijele Crkve, u svako doba i u sve vjeka: umnost, znanje, mudrost, ali sve to u svom redu, u istoj naime istini, u istom smislu i istom shvaćanju.

Neka se vjerski život duša ugleda u život tjelesa. Premda se ona kroz godine umnažaju i razvijaju, ipak ostaju ista kao što su bila. Mnogo toga stoji između cvjetne mladosti i zrele starosti; no ipak su isti starci koji su bili i mladići; premda se mijenja položaj i stanje svakoga pojedinoga čovjeka, ipak narav ostaje jedna te ista, i jedna te ista osoba.

Maleni su udovi dojenčadi, veliki mladića, no ipak su to isti udovi. Koliko zglobova ima dijete, toliko ih ima i odrastao čovjek. I ako ima nešto što se tek u zrelo doba razvija, to je već nekako bilo posijano u sjemenu. Ništa nova ne nastaje poslije u staraca što već prije nije bilo nekako skriveno u djece.

Stoga nema sumnje da je ispravno i zakonito pravilo napredovanja, da je postojan i najljepši poredak rasta ako vazda one dijelove i oblike kod odraslih tka vrijeme koje je kod djece unaprijed oblikovala Stvoriteljeva mudrost.

Kad bi ljudski rod tijekom vremena poprimio neki sebi tuđi lik, ili bi mu se povećao ili umanjio broj udova, nužno bi cijelo tijelo propalo ili se iznakazilo, ili posve oslabjelo. Isto tako i istine kršćanske vjere slijede taj zakon usavršavanja te se s godinama učvršćuju, s vremenom šire i rastom postaju uzvišenije.

Naši su predci od davnine na ovaj crkveni usjev posijali sjeme pšenice vjere. Bilo bi nepravedno i neprikladno da mi, njihovi potomci, namjesto prave istine pšenice beremo podmetnutu zabludu kukolja.

Naprotiv, ispravno je i dosljedno – ukoliko se prvo i posljednje jedno drugom ne protive – da od rasta pšenične uredbe i mi žanjemo plod pšenične vjere, pa budući da se nešto iz onih početaka sjemena tijekom vremena razvilo, da se sada raduje i poljepšava.

Bože, Oče svemogući

fra Slavko Barbarić

Bože, Oče svemogući, zahvaljujemo Ti što si nam poslao svoga Sina Isusa s kojim je došlo novo vrijeme i što si u njemu pobijedio staro i grješno i otvorio nam put iz staroga u novi svijet. Hvala Ti što nam šalješ Mariju, novu ženu koja sa svojim Sinom pobjeđuje sotonu i njegovo kraljevstvo tame, laži, nasilja i nepravde. S njom Te, Oče dobri, molimo u ime Tvoga sina Isusa za mir u našim srcima, obiteljima, Crkvi i svijetu; obnovi nas snagom svojega Duha, obnovi naše obitelji i obnovi Crkvu da ona uzmogne izvršiti svoju zadaću u ovome svijetu. Molimo Te, Oče, neka dođe kraljevstvo Tvoje, neka nastupi novo doba po Tvome Sinu Isusu Kristu. Prikazujemo Ti s Marijom svoje molitve i postove, da nas oslobodiš zla i zloga, da mogne-

mo živjeti radosno u ljubavi i miru sa svim ljudima. Oslobodi nas grijeha i svih posljedica grijeha, koje nosimo u svojoj duši kao pojedinci i kao narodi i koji nam smetaju da se otvorimo novom vremenu. Iscijeli rane u kojima se začinje zlo, grijeh, sukobi, ratovi, nepravde i nasilja. Neka Tvoja ljubav, Oče, kao jutarnja rosa osvježi naša srca i duše, da mogne uvijek i na svakom mjestu biti radosni svjedoci novoga svijeta i učini nas dionicima svojega vječnog kraljevstva, kad će zlo i grijeh i konačno smrt biti pobijedeni i kad ćeš sve obnoviti po svome Sinu Isusu Kristu, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga.

S tobom, Kraljice Mira, odlučujemo se biti ljudi mira. Pomozi nam, da budemo vjerni. Tako neka bude.

Chateaufneuf de Galaure (Francuska)

Dana 25. ožujka 1921., na Blagovijest, Martina sestra Alice probudila se zbog neke velike buke i primijetila da je soba obavijena neobičnim sjajem; ubrzo je svjetla nestalo, a Marta, koja je spavala u istoj sobi, rekla je da joj se ukazala Blažena Djevica Marija, Majka Božja.

fra Karlo Lovrić

Blažena Djevica Marija često se ukazivala Marti Robin (1902. – 1981.). U njezinoj dvadesetoj godini Martu je napala čudna bolest koja je izazvala progresivnu paralizu. U dvadesetšestoj bila je potpuno nepokretna i prikovana za krevet i, k tome, uopće nije mogla uzimati hranu pa je pedeset godina živjela bez hrane i spavanja. Bila je stigmatizirana i na njezin poticaj nastalo je djelo „Ognjište ljubavi“ (Foyer de la charité), koje se vrlo brzo proširilo po cijelome svijetu. Kardinal Daniélou za nju je rekao: „Najpoznatija osoba našega stoljeća nije Ivan XXIII. niti general Charles de Gaulle nego Marta Robin“.

Prijašnji događaji

Marta Robin rodila se u jugozapadnom dijelu Francuske, Drome se zove to područje. Biskup Marchand, u koncelecijaciji s dvjesto svećenika, slavio je Misu zadušnicu u prigodi pokopa stigmatizirane Marte. U pogrebnoj ceremoniji sudjelovale su mnoge osobe, mnoge od njih obratiše se na kršćansku vjeru zahvaljujući toj znamenitoj mističarki.

Marta se kao posljednje od šestoro djece rodila 13. ožujka 1902. godine. Krštena je 5. travnja u Saint-Bonnet de Galaureu. Godinu poslije preboljela je tifus koji je harao u onom kraju. Otada je bila uvijek vrlo osjetljiva i bolešljiva, ali i vesela i živahna duha. Sama je primila prvu pričest 1912. godine, jer je na dan prve pričesti u župi ležala bolesna u krevetu.

Marta je od najranije dobi ljubila Boga; uvijek je molila u krevetu i često je govorila obraćajući se Majci Božjoj. Ovako se izrazila: „Često sam recitala molitve na čast Blaženoj Djevici Mariji koje sam našla u jednoj velikoj djedovoj knjizi. Kad sam išla na tržnicu na selo uvijek sam imala sa sobom krunicu u džepu i molila putom.“ Poslije završene škole Marta je, kao seoska djevojka, počela raditi na polju, što je jako voljela. No koristila je vrijeme i za molitvu. Premda se, na prvi pogled, ponašala poput drugih djevojaka, iznutra se osjećala povezanija s Isusom i njegovom Majkom Marijom.

Bolest

U svibnju 1918. Marta se počela tužiti na teške bolove u glavi i jednoga se dana nakon toga onesvjestila u kuhinji. Doživjela je jednu vrstu paralize, koju je pratila duboka pospanost. Ova patnja trajala je tri godine. Dana

25. ožujka 1921., na Blagovijest, njezina sestra Alice probudila se zbog neke velike buke i primijetila da je soba bila obavijena neobičnim sjajem; ubrzo je svjetla nestalo a Marta, koja je spavala u istoj sobi, rekla je da joj se ukazala Blažena Djevica Marija, Majka Božja.

Marta je svoju bolest živjela kao zadaću ispaštanja i kao svoje zvanje: raspeta s Kristom sudjelovala je u njegovom poslanju otkupljenja. Od 1930. obnavljala je doista svakoga petka Muku Kristovu i iz nje je primila stigme (rane).

ja. Iako je imala ukazanje, nije ozdravila, naprotiv, njezina se bolest pogoršala pa je bila prisiljena pozvati župnika da joj podijeli sakrament bolesničkog pomazanja i popudbinu. Brzo se oporavila, mogla je sjesti i hodati s pomoću štaka. Čak joj je uspjelo poći na neko hodočašće i kad je saznala za svetost Terezije iz Lisieuxa (proglašena blaženom 1923., a svetom 1925. godine) izrazila je želju da bude karmelićanka. No njezino zdravlje, koje se pogoršavalo, nije joj dopustilo poći u samostan. Jednom je u nekoj staroj knjizi pročitala rečenicu: „Tražiš radost, mir i ugodan život, ali se moraš pripraviti na patnje. Treba se sve dati Bogu“. Iz ovoga je izvukla pouku za budući život kao svjetiljku: trpljenje kao smisao života. Dana 15. listopada papa Pio XI. proglasio je svetom Tereziju iz Lisieuxa. Istog je dana Marta Robin definitivno posvetila svoj život Bogu: njezina unutarnja pobožnost u potpunom prepuštanju Bogu njezine volje i njezina djelovanja. Godinu dana poslije njezine unutarnje posvete, zdravlje joj se ponovno pogoršalo i opet je tražila župnika da joj podijeli sakrament bolesničkog pomazanja.

Ukazanja sv. Terezije iz Lisieuxa

Marta je, gubeći svijest, kroz tri tjedna u jednoj vrsti napuštenosti. U takvom stanju dubokog sna tri puta joj se ukazuje Terezija iz Lisieuxa i govori joj da ne će umrijeti, čak će djelomično i ozdraviti jer će trebati izvršiti jedno poslanje koje će se proširiti po cijelom svijetu. Marta se probudila i vratila joj se svijest koja se povremeno gubila. Ipak, 25. ožujka 1928. ostala je nepokretna i više nije mogla uzimati hranu te je živjela samo od Euharistije. Roditelji su bili očajni jer Marta više nije mogla ni spavati. I liječnici su bili nemoćni. Nisu mogli otkriti uzrok ovih simptoma i pitali su se kako nije umrla. Drugog veljače 1929. i njezine su ruke paralizirane i otada je naučila pisati ustima.

Stigme (rane)

Marta je svoju bolest živjela kao zadaću ispaštanja i kao svoje zvanje: raspeta s Kristom sudjelovala je u njegovom poslanju otkupljenja. Od 1930. obnavljala je doista svakoga petka Muku Kristovu i iz nje je primila stigme (rane). Svećenici koji su joj dolazili u posjet bili su uvjereni da Bog govori po njoj. Molitve koje je desetljećima svečano i ustrajno u nutrini srca upućivala Bogu bile su posredničke u spasenju bližnjih, a njezine mistične ekstaze, borba sa sotonom i njezin silazak u carstvo mrtvih, opisani su u njezinim bilježnicama (koje je sama pisala ili diktirala). Kao i Tereza Neumann iz Konnersreutha, i Ana Katarina Emmerick

Svećenici koji su joj dolazili u posjet bili su uvjereni da Bog govori po njoj. Molitve koje je desetljećima svečano i ustrajno u nutrini srca upućivala Bogu bile su posredničke u spasenju bližnjih, a njezine mistične ekstaze, borba sa sotonom i njezin silazak u carstvo mrtvih, opisani su u njezinim bilježnicama (koje je sama pisala ili diktirala).

živi u biblijskim događanjima, u Svetoj zemlji, i sudjeluje u Isusovu životu. Stigmatizirana se predstavlja po primjeru kako je Isus pripremio svoju Majku na svoju Muku. Marta Robin živi u jednoj majušnoj sobi, u osamljenom selu, ali se od 1930. priprema na svjetsko djelo koje će postati glasovito; o tome govori svaki dan više i više po zapovijedi Presvete Djevice, Majke Božje. Uporno moli lionskog svećenika, o. Fineta, da utemelji Ognjište ljubavi (Foyer), odnosno, udruženje po uzoru prvih kršćanskih zajednica, kuće za laike i kršćanske škole za djevojke. Prvi Foyer nastao je u Chateaufneufu de Galaureu; brzo će nastati drugih 59 i zatim će nastati nova središta u Francuskoj i cijelome svijetu. Ognjišta ljubavi su zajednice krštenih muškaraca i žena koji pripadaju Katoličkoj Crkvi. Stavljaju na raspolaganje zajednička sva svoja materijalna i duhovna dobra. Sa svećenikom, ocem Ognjišta, posvećuju

se naviještanju Evanđelja. Njihovo je glavno poslanje animiranje duhovnih vježba.

Marta potanko govori lionskom svećeniku koje su Gospine želje. Otac Finet propovijeda, Marta Robin moli i ispašta. Nova organizacija i dvoje utemeljitelja nisu pošteđeni đavolskih nasrtaja. Ipak, Božja snaga je nadvladala i institucija je priznata sa svim duhovnim počastima. Biskup Pic de Valence posvećuje novu zgradu Foyera (Ognjišta). Mistična povezanost Marte Robin s Majkom Božjom bila je velika, što je potvrđeno čudesnim ozdravljenjima. Marta se obraćala više puta na dan Blaženoj Djevici Mariji, posebice posljednjih godina svoga zemaljskog života, da traži milost i ozdravljenje za druge osobe. Gospina ukazanja da utješe i vode Božju sluškinju bila su dosta brojna. Na Sve svete god. 1980. bolovi Božje sluškinje bili su nepodnošljivi, i to je bio predznak njezina svršetka na ovoj zemlji. Stigmatizirana Marta Robin umire 6. veljače 1981. godine.

U nebo zagledani

I taman kad je izgledalo da se prilike smiruju, Bog fra Slavka pozva k sebi. Tamo gore na Križevcu, poslije Križnog puta. Pokopaše ga uz fra Križana Galića, također umrlog u župi Međugorje, ali nasilnom smrću. Nu, ni na jedan ni na drugi život nije stavljena točka. Hodili su svijetom u nebo zagledani i to je ono što im ne da potonuti u razarajuću prolaznost.

Miljenko Stojić

Početak osamdesetih godina prošlog stoljeća u župi Međugorje vladala je prava idila. Događaji su tekli uobičajenim tijekom. A danas je sve drukčije. Žurba na sve strane, pred našim je očima zapravo veliko gradilište.

Ovako nekako moglo bi započeti novinsko izvješće koje bi nas htjelo uvesti u događanja kroz minulih tridesetak godina. Prekratko da bi nam nešto posebno reklo, a dovoljno dugo da bi privuklo našu pozornost. Naravno da poglavito mislim na one koji malo rjeđe ova- mo zalaze. Ipak, ima tu i za nas dosta stvari.

Mislim da bismo se trebali upitati jesmo li i sami djelatnici na tom gradilištu ili najobičniji gledatelji, oni s rukama na leđima i viškom riječi na usnama? Mislim ovo ozbiljno. Nije valjda nekomu palo na pamet da govorim o zgradama? Taman posla. One govore same za sebe, ružno, lijepo, kako se komu sviđa i kako su napravljene. Ne ćemo sad u tu problematiku i razglabati treba li ih toliko, takvih, s tim vlasnicima... Priča je to za poslije. Idemo mi na ono što bismo mogli nazvati duhovno gra-

dilište. Kraljica ga je Mira otvorila prije toli- ko godina i još ga ne zatvara. Već je mnogo posla napravljeno, ali ga ima još. Išlo bi malo brže da se ponekad ne događa kao u onoj sta- roj priči. Što se danju sagrađi, to se noću poruši. Ali, život je takav, ne treba kukati, nego spoznati kako stvari teku i zaputiti se pravim smjerom.

Fra Slavko Barbarić očito je prozreo što se događa pa je svoje dane darovao Kralji- ci Mira. Naravno da to nije morao. Mogao je prekriziti ruke na leđima pa se u zgodnom trenutku priključiti da bi se i on mogao potpi- sati pod dovršeno. Hvala Bogu, njemu to nije bilo svojstveno. Zasukao je rukave i krenuo graditi. A najprije je krenuo od sebe. Udubio se u molitvu da bi spoznao kamo i kako ga to Bog šalje. Nakon toga sve je bilo lakše. Pro- povijedao je puku Božjem, ispovijedao, počeo poput sv. Pavla obilaziti po svijetu. Uspjeh nije izostao. Raspršeni poklonici Kraljice Mira počeli su se više međusobno povezivati. Stva- rajaju se i molitvene skupine, razvija se karita- tivni rad, kako po tom bijelom svijetu tako

i u župi Međugorje. A onda dođe i nesretni rat. Bojovnici dobro znaju što je fra Slavko za njih činio. I taman kad je izgledalo da se prilike smiruju, Bog fra Slavka pozva k sebi. Tamo gore na Križevcu, poslije Križnog puta. Pokopaše ga uz fra Križana Galića, također umrlog u župi Međugorje, ali nasilnom smrću. Nu, ni na jedan ni na drugi život nije stavljena točka. Hodili su svijetom u nebo zagledani i to je ono što im ne da potonuti u razarajuću prolaznost.

Ovaj kraj hrvatske domovine uistinu je uvijek davao ljude jaka duha. Možda je to zbog patnje koje je bilo napretek, ne bih u to ulazio, neka Bog na to odgovori. Zahvaljuju- či njima, međutim, pobjeda je uvijek bila na vidiku. Prisjetimo se samo Drugoga svjetskog rata. Komunisti poubijaše mnoštvo ne- vina puka i među njima fra Križana i još 65 hercegovačkih franjevac. S jedne strane mr- žnja, s druge molitva. Fra Križana je raznijela bomba dok je molio časoslov. Izgledalo je da su pobijedili i svi njihovi s njima. Komuniz- am, međutim, otkliza u prošlost crna obra- za, a njihovi likovi zasvijetliše punim sjajem. Ne bih se opet miješao u Božje poslove, ali zar njihova žrtva ne bi mogao biti jedan od razlo- ga zbog čega se Kraljica Mira ukaza upravo u ovim našim krajevima? Voli ona svoj puk i voli ona svoje fratre, pa kako da zaboravi nji- hovu žrtvu?!

Počivaju fra Slavko i fra Križan u istom grobu čekajući uskrsnuće. Dotle mi prebire- mo po onome što su nam ostavili. Fra Križa- nove misli i djela trebat će još puno istraži- vati da bismo ih iznijeli na svjetlo dana, jer komunisti su branili i misliti o žrtvama koje su uzrokovali, a kamo li govoriti. Priča s fra Slavkom je drukčija. Imao je čast živjeti u ova vremena kad se ukazala sloboda, makar se nad njom nadvijali tamni oblaci. Uz zapi- se u srcima mnogih hodočasnika ostavio je i mnogo njih na papiru. Knjige su mu pre- vedene na mnoge jezike i tiskane u golemoj nakladi. Naša prodana, u oba smisla te rije- či, javna glasila o tome uredno šute. Progo- varaju tek ona koja su zaista neovisna. Nije ništa čudno. Prisjećam se tako prvih trenu- taka nakon njegove smrti. Držao sam da je dostojno da hrvatski puk o tome bude obavije- šten. Tek „teškim vezama“ uspio sam pro- gurati da u središnjem Dnevniku o njemu bude nekoliko riječi, istina pri kraju, ali bol- je išta nego ništa. No, zato je Radiopostaja „Mir“ Međugorje osvijetlala obraz. Mnogi su prenosili njezine valove tih dana u čast čov- jeka koji je ne samo na njoj surađivao, nego i zadužio hrvatski puk i katolike diljem svi- jeta. Neka mu tijelo počiva u miru Božjem u hrvatskoj zemlji, u nebo zagledano, kao i ti- jelo fra Križana Galića i mnogih drugih.

Glasnik MIRA

O međugorskim događajima te odjecima u svijetu i u Crkvi čitajte u Glasniku mira, mjesečniku Informativnog centra MIR Međugorje.

Surađujte u Glasniku mira. Podijelite svoje dojmove i iskustva.

Uredništvo:

Glasnik mira, Gospin trg 1,
88266 Međugorje, BiH
Tel.: 00 387 36 653 327
Faks: 00 387 36 651 300
E-mail: kreso.sego@medjugorje.hr

Preporučite drugima Glasnik mira. Darujte im godišnju pretplatu. Pretplatite se na Glasnik mira.

Služba pretplate:

Tel.: 00 387 36 653 342
E-mail: lidija.paris@medjugorje.hr

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE
Jajce 87,8 Mhz
Mostar 100 Mhz
Banja Luka 107,8 Mhz
Hercegovina 101,5 Mhz
Lašvanska dolina 100 Mhz
Split, Južna Hrvatska 101,5 Mhz
Sarajevo i Srednja Bosna 96,1 Mhz
Bugojno, Uskoplje i okolica 101,8 Mhz
Sjeverozapadna Bosna, Jajce 106,7 Mhz
Žepče, Tuzla, Usora, Posavina 100,1 Mhz
Dolina Neretve i Južna Hercegovina 98,3 Mhz
Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina 104,7 Mhz
Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska 107,8 Mhz

Sateliti:
Europa, Bliski istok i Afrika – HOT BIRD 6
Sjeverna i Južna Amerika – AMERICOM 4
Australija i Novi Zeland – OPTUS D2

RADIOPOSTAJA "MIR" MEĐUGORJE
Gospin trg 1
88266 Međugorje,
Bosna i Hercegovina

Tel.: ++387 36/653-328 uredništvo
++387 36/653-326 glavni tehničar
++387 36/653-310 marketing
Faks: ++387 36/651-300

e-mail: marketing@medjugorje.hr
www.medjugorje.hr

Tjedni molitveni program
– zimski raspored (od Mise na Križevcu do 1. svibnja)

PONEDJELJAK I UTORAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. Misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

SRIJEDA

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. Misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Krunica
- U došašću, u božićnom vremenu i u vremenu kroz godinu: radosna otajstva i otajstva svjetla
- U korizm: otajstva svjetla i žalosna otajstva
- U uskršnom vremenu: otajstva svjetla i slavna otajstva
18 h Sv. Misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Križevac
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. Misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 13 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. Misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

8, 9.30, 11, 18 h Sv. Misa na hrvatskom
Ispovijed Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti sa svjedocima
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. Misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

TKO VERUJE U ME, AKO I UMRE, ŽIVJET ĆE

OBITELJ SIVRIĆ

KRIŽAN GALIĆ +1870-1944
SLAVKO BARBARIĆ
+1946-2008

